ΓΑΛΗΝΟΥ

περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις.

CLAVDII GALENI PERGAMENSIS

De Ossibus ad Tyrones Liber.

FERDINANDO BALAMIO interprete.

Cum Notis perpetuis

CASP. HOFMANNI MEDICINÆ DOCTORIS ET PROFESSORIS IN ACADEMIA NORICA.

FRANCOFVRTI AD MOENVM,

Typis Wechelianis, Sumptibus Clementis Schleichii, & Petri de Zetter.

ANNO M. DC. XXX.

Nobilissimo & Amplissimo Viro,

Dn. MELCHIORI GOLDASTO HEIMINSFELDIO, S. CÆSAREÆ MAIESTATIS,

& Serenissimi Electoris Treuirensis Consiliario,
&c. amico meo perveteri
S. P. D.

CASP. HOFMAN.

VRbanè Vlysses apud Euripidem, Sileno vinum venditurus, *Vin' tu*, inquit, *prius gustare, quid vini feram?* Cui ille, *Ita par est. Nam gustus emtorem vocat.* Tu verò, mi GOLDASTE, qui hactenus nouam GALENI editionem à me exspectasti, non minus fortassis quàm ille, cupis tibi exhiberi quasi γεῦμα quoddam futuri operis! Eccum libellum de OSSIBVS, quem ideò aliis præfero, quia & vtilissimus est initiandis arti nostræ, & verò in neutro codice Græco, VENETO, inquam, 1525. & BASILEENSI, 1538. est. Quæ res coëgit bonos viros vulgare illum seorsim, MARTINVM scilicet GREGORIVM Parisiis 1543. IOA. CAIVM Basileæ 1555. & SALOMONEM ALBERTVM Wittebergæ 1578. Hunc eundem commentariis illustrârunt IACOBVS SYLVIVS Parisiis 1561. GABRIEL FALLOPPIVS Venetiis 1570. & IOA.-PHIL. INGRASSIAS Panormi 1603. Vsus ego sum interpretamento FERD. BALAMII, quod hactenus in Iuntarum, aliorumque Latinis editionibus regnauit, non quod citra vllam reprehensionis aleam sit, quale meditantur homines quidam noui: sed vt vetustati haberem hunc honorem. Nimirùm, tam alienus sum à studio illo consarcinandi musteas versiones, vt nihil magis oderim. Quid enim? Annon Latina sunt, quibus vltra seculum vsi sumus Medici? Quid igitur quærimus? Quærimus, dicunt, meliora. Non nego ego inueniri posse: hoc miror vehementer,

quemquam esse, qui sibi persuaderi patiatur, *Omnia adesse* suis versionibus, *nec quidquam deesse, quod ab vllius mortalis ingenio & diligentia, ad tanti operis emolitionem, exspectari possit!* Cogitarent saltim logodædali isti se HOMINES esse, & caderet fortassis supercilium. Sed hâc de re alio tempore: iam enim hoc ago tantùm, vt Tibi, mi suauissime, aliisque cordatis specimen dem laboris, quem hucusque tuli in GALENI monimentis ornandis, expoliendisque. Hoc si calculo tuo probaueris, credam alios quoque bonos & sapientes (.Pholios enim non moror.) id facturos. Sin, causæ non est, cur totum hoc perpetuis tenebris obiiciatur. Benè, feliciterque vale, in fatalibus istis Germaniæ turbis, amicorum OPT. MAX. Ex Altorfinâ nostrâ VII. Cal. vIIbris, CIƆ. IƆ. CXXIX.

ΓΑΛΗ-

ΓΑΛΗΝΟΥ

Περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις.

A

Προοίμιον.

Τῶν ὀστῶν ἕκαστον, οἷόν τί ἐστιν αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτό, καὶ ὡς ἔχει τῆς πρὸς ἄλληλα συντάξεως, ἐπίστασθαί φημι χρῆναι τὸν ἰατρόν, εἴπερ γε ὀρθῶς
B μέλλει τά τε κατάγματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἐξαρθρήματα ἰᾶσθαι. δῆλον γὰρ δή, ὡς ἐν ἅπασι τοῖς ἐν ἰατρικῇ a σκοπὸν ἔχειν δεῖ τὸ κατὰ φύσιν. ὅστις δὲ τοῦτο ἀγνοεῖ, οὔτε ὅπη τὰ πεπονθότα τῆς φύσεως ἐξίσταται, οὔτε ὡς χρὴ αὐτὰ ἐπανάγειν εἰς τὸ κατὰ φύσιν, εἴσεται. ὥστε οὐδὲ γνωρίζειν τὰς νόσους, οὐδ᾽ ἰᾶσθαι ὀρθῶς δυ-
C νήσεται. ἔστι μὲν δὴ τὰ ὀστᾶ σκληρότατά τε καὶ ξηρότατα τοῦ ζώου μόρια, καὶ (.ὡς ἂν εἴποι τις.) γεωδέστατα· ὑποβέβληται δέ, καὶ οἷον ὑπερήρεισται τῇ λοιπῇ τοῦ σώματος οὐσίᾳ, καθάπερ τινὰ θεμέλια. πάντα γὰρ ἐπὶ τοῖς ὀστοῖς πέφυκέ τε καὶ ἐστήρικται. εἰσὶ δ᾽ ἐν αὐτοῖς, τὰ μὲν μεγάλα, κοιλίας μεγάλας ἔχοντα, μυελοῦ πλήρη· τὰ δὲ σμικρά τε καὶ στε-
D ρεά ἐστι, καὶ ἀμύελα, καὶ οὐδεμίαν αἰσθητὴν ἔχει κοιλότητα. τῶν δὲ μεγάλων τοῖς πλείστοις ἐπιφύσεις εἰσὶ b κατὰ τὸ πέρας ἑτέρων ὀστῶν,]οἷ[, βραχίονι μὲν ἄνω πήχει δὲ κάτω κερκίδι δέ, καὶ μηρῷ, καὶ κνήμῃ, καὶ περόνῃ κατ᾽ ἄμφω. γένυς δ᾽ ἡ κάτω, μυελὸν μὲν ἔχει· ἐπίφυσιν δ᾽ οὐκ ἔχει. ἀλλὰ τῶν περάτων
E αὐτῆς, τὸ μὲν κάτω κατὰ σύμφυσιν ἥνωται· τὸ δ᾽ ἄνω δύο ἀποφύσεις ἔχει, τὴν μὲν κορώνην· c τὴν δὲ αὐχένα μόνον. διαφέρει γὰρ ἀπόφυσις ἐπιφύσεως, ὅτι, ἡ μὲν ἐπίφυσις ἑτέρου πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἕνωσις· ἡ δὲ ἀπόφυσίς ἐστι τοῦ συμπάντος ὀστοῦ μέρος. χρὴ δὲ ἴσως καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων, οἷς χρησόμεθα κατὰ τὸν λόγον, ἤδη διελθεῖν, ὅπως μὴ μεταξὺ

GALENI

DE OSSIBVS AD TYRONES.

Ferdinando Balamio Interprete.

Proœmium.

EX ossibus singula per se, qualia sint, tùm, quam inuicem structurã habeant, nota (vt arbitror.) Medico esse debẽt, si rectè ea, cum vel franguntur, vel sua sede dimouentur, curaturus est. Etenim in omnibus, quæ ad Medicinam pertinent, perspicuum est, id, quod secundùm naturã est, tanquam scopum habendum esse: cui verò id ignotũ est, minimè intelliget, neq; vbi à suâ naturâ læsa loca distrahuntur, neque quâ ratione ad id, quod secundũ naturam est, reduci debeant. Quare, nec morborum notitiam assequi, nec rectam illorum curationẽ poterit. Sunt autem ossa ex animalis partibus durissima & aridissima, maximeque terrestria. Hæc tanquam fundamẽta quædam, ad vniuersam corporis substantiam sustentandam, subiiciuntur, iisq; omnia adnascuntur, stabiliunturque. Ex ossibus quædam grandia, & ampliter concaua sunt, ac medullosa: quædam parua, ac solida, & sine medullâ, nec caui quidquam (quod sensu dignosci queat) in se habent. Grandibus magnâ ex parte in extremo aliorũ ossium appendices adnascuntur, vtpote humero superius, cubito inferiùs, radio verò ac femori, itẽque tibiæ, ac suræ infrà, supràque. Maxilla inferior medullosa est, & adnascẽtis appendicis expers: sed ex eius extremis partibus, quæ infrà est, per σύμφυσιν (quasi coalitum dicas) vnitur: suprà, in duos processus, in coronen videl. (quæ in acutum tendit) ac ceruicem tantùm definit. Ἀπόφυσις enim (quasi processus) ab ἐπιφύσει (hoc est, ab adnatâ appendice) differt. ἐπίφυσις enim est, vbi os cum osse ad vnionem coit: ἀπόφυσις est totius ossis pars. Fortasis aurem oportet de aliis etiam, quibus in hoc opere vsuri sumus, nominibus differere, nc, dum hæc enarramus, vel obscuriora reddantur, nominibus nobis sine

declaratione vtentibus, vel series continuata doctrinæ interrumpatur, quicquid occurrerit explicare semper volentibus. Sed, meo iudicio, hinc quam optimè initium sumendum est. Humani corporis ossium inuicem cohærentium vniuersa cōiunctio Σκελετὸς appellatur. Iamque nonnulli, qui de ossibus disseruerunt, libros suos ad hunc modum inscripserunt, Περὶ σκελετοῦ. Modus autem, quo ossa componuntur, genere duplex est. Alia enim per articulum, alia per Σύμφυσιν coniunguntur. Hæc vtraque, species differentiasque plures habent. Articulus enim naturalis ossium compositio est. Ossium verò naturalis vnio σύμφυσις appellatur. Vtriusque autem definitioni dictio hæc *naturalis* indita est, quandoquidem quæ parum, vel omninò sunt luxata, inter se cohærent, fractaque superinducto callo vniuntur: sed non per naturam. Ab Hippocrate alterius ex cohærentibus ossibus extrema pars, articulus frequēter nuncupatur, ea scilicet, quæ orbiculata est, ac in proximum cauum inseritur. Articuli autem differentiæ duæ sunt, Diarthrosis videlicet (quæ dearticulatio) ac Synarthrosis (quæ coarticulatio dici potest: eæque inuicem pro motus quantitate discrimen recipiunt. Dicitur enim Diarthrosis ossium structura, quorum motus euidens est. Synarthrosis, ossium quoque compositio est, quæ neque validum, neque manifestum, sed obscurum difficilemque habent motum. Quod autem nullum discrimen sit, siue ossium structuram, siue compositionem, siue cohærentiam dixeris, perspicuum est. Diarthroseos triplex est species, Enarthrosis videlicet, Arthrodia, ac Ginglymos. Sic enim à recentioribus Medicis appellantur: priscis autem non fuêre admodum consueta. Verùm τὸ ἐνηρθρῶσθαι, καὶ τὸ ἀρθρωδῶς καὶ τὸ γιγγλυμοειδῶς ἀλλήλοις συμβάλλειν: præter etiam has voces, arthrodes, ac ginglymoides in illorum scriptis deprehendimus. Quamobrē minimè forsitan absurdū fuerit, si ad euidētionē doctriā

A τῆς διηγήσεως χρωμένων αὐτοῖς, ἢ ἀσαφὲς γένηται τὸ λεγόμενον, ἢ τὸ συνεχὲς τῆς διδασκαλίας διακόπτηται, τὸ παρεμπίπτον ἀεὶ σαφηνίζειν προαιρουμένων ἡμῶν. ἄριστον δέ μοι δοκεῖ, ἐντεῦθεν πόθεν ἄρξασθαι. τὴν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ὀστῶν ἁπάντων συνημμένων ἀλλήλοις, ἡ μὲν ὅλη σύνταξις ὀνομάζεται B σκελετός. ὥστε τινὲς ἤδη καὶ τὰς βίβλους αὐτῶν, ἐν αἷς περὶ ὀστῶν διελέχθησαν, οὕτως ἐπέγραψαν, περὶ σκελετοῦ. Ἔστι δὲ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως αὐτῶν διττὸς κατὰ γένος, ὁ μὲν ἕτερος κατ' ἄρθρον· ὁ δὲ ἕτερος κατὰ σύμφυσιν. εἴδη δὲ ἑκατέρας καὶ διαφοραὶ πλείους εἰσί: τὸ μὲν οὖν d ἐστὶ σύνταξις ὀστῶν φυσική· ἡ δὲ σύμφυσις ἕνωσις. ὀστῶν φυσική. πρόσκειται) C δὲ ἑκατέρῳ τῶν ὅρων τὸ ΦΥΣΙΚΗ, ὅτι καὶ τὰ παραρθρήσαντα, ἢ ἐξαρθρήσαντα,] παράκειται μὲν ἀλλήλοις· ἀλλ' οὐ φύσει. καὶ, ὅσα κατεαγέντα συνέφυσε f πώρῳ, ἥνωται μὲν· ἀλλ' οὐ φύσει. ἱπποκράτης δὲ καὶ θατέρου τῶν συνταττομένων ὀστῶν τὸ πέρας ἄρθρον ὀνομάζει πολλάκις, οὐ μὴν ὁπότερόν D γε ἔτυχεν· ἀλλὰ τὸ περιφερές τε, καὶ τῇ κοιλότητι τοῦ πλησιάζοντος ἐμβεβηκός. Διαφοραὶ δὲ τοῦ μὲν ἄρθρου δύο εἰσὶ, g διάρθρωσις τε καὶ συνάρθρωσις.] ἀλλήλων δὲ διαλλάττουσι τῷ τῆς κινήσεως gg ποσῷ.] ἡ μὲν γὰρ διάρθρωσις ὀστῶν ἐστὶ σύνταξις, ἐναργῆ τὴν πρὸς ἄλληλα κίνησιν ἐχόντων· E ἡ δὲ συνάρθρωσις, ὀστῶν μὲν καὶ αὐτὴ σύνθεσίς ἐστιν, οὐ μὴν ἐναργῆ τε τὴν κίνησιν, οὐδὲ μεγάλην, ἀλλ' ἀμυδρόν τε καὶ h δυσφωρατον] ἐχόντων. ὅτι δὲ οὐδὲν διαφέρει, σύνταξιν ὀστῶν, ἢ σύνθεσιν, ἢ ὁμιλίαν εἰπεῖν, ἄντικρυς δῆλον. εἴδη δὲ ἐστὶ τῆς μὲν διαρθρώσεως hh τρία. καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν, τὸ μὲν i ἐνάρθρωσις· τὸ δὲ ἀρθρωF δία· τὸ δὲ γίγγλυμος.] ταῦτα μὲν οὖν τὰ εἰρημένα ὀνόματα τοῖς παλαιοῖς ἰατροῖς οὐ πάνυ τι συνήθη· τὸ δὲ ἐνηρθρῶσθαι, καὶ τὸ ἀρθρωδῶς, καὶ τὸ γιγγλυμοειδῶς συμβάλλειν, ἔτι τε πρὸς τούτοις καὶ τὸ ἀρθρῶδες, καὶ τὸ γιγγλυμοειδὲς εὑρεῖν ἐστι καὶ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένα. Καὶ οὐδὲν ἴσως ἄτοπον ὀνοματοποιεῖν,

ὀνοματοποιεῖν, ἕνεκα σαφοῦς διδασκαλίας, A ἀπὸ τῶν ἤδη κειμένων παράγοντας. Ἐνάρθρωσις μὲν οὖν ἐστίν, ὅταν ἡ ὑποδεχομένη κοιλότης βάθος ἱκανὸν ἔχῃ, καὶ ἡ ἐγκαταβαίνουσα κεφαλὴ k προμήκης] ὑπάρχῃ. ἀρθρωδία δέ ἐστιν, ὅταν ἥ τε κοιλότης ἐπιπόλαιος ᾖ, καὶ ἡ κεφαλὴ ταπεινή. καλῶ δὲ προμήκη καὶ ταπεινὴν κεφαλήν, ἐπὶ τοὺς αὐχένας ἀναφέρων ἑκατέραν, ἐφ' οἷς πεφύκασιν. B οἱ δ' αὐχένες ἀποφύσεις εἰσὶ τῶν ὀστῶν ἰσχναί. τελευτῶσι δ' εἰς παχύτερόν τε καὶ περιφερὲς πέρας, ὃ δὴ καλεῖται κεφαλή· ὅταν δὲ εἰς ὀξὺ τελευτήσῃ πέρας ἡ ἀπόφυσις, οὐκέτι αὐχήν, ἀλλὰ κορώνη καλεῖται. διαφέρει δὲ οὐδὲν οὐδ' εἰ κορωνὸν εἴποις. Καὶ τῶν ὑποδεχομένων δὲ τὰς κεφαλὰς κοιλοτήτων, ἡ μὲν βαθυτέρα, κοτύλη καλεῖται (καὶ σύνηθες ἅπασι τοῖς ἰατροῖς τοὔνομα) m ἡ δὲ ἐπιπολῆς ὑπ' ἐνίων ὠνόμασται γλήνη.] C n τὸ δὲ τρίτον εἶδος τῆς διαρθρώσεως, ὃ δὴ γίγγλυμον ἔφαμεν ὀνομάζεσθαι, συμπλεκομένων ἀλλήλοις ὀστῶν ἀντεμβαινόντων γίνεται, o καθάπερ ἐπὶ τῶν σπονδύλων ἔχει, καὶ τῆς τοῦ πήχεος πρὸς τὸν βραχίονα διαρθρώσεως.] Διαφορά τις ἐστὶ καὶ ἐν τούτοις, p ἐπὶ μὲν τῶν σπονδύλων τοῦ μέσου τὴν ἀντέμβασιν ἑκατέρῳ τῶν πέριξ· D ἐπὶ δὲ βραχίονός τε καὶ πήχεως εἰς ἀλλήλους ποιουμένων. q τῆς δὲ συναρθρώσεως καὶ αὐτῆς] ἐστὶν ἴδια τρία, ῥαφή, καὶ γόμφωσις, καὶ ἁρμονία. ῥαφὴ μὲν ἡ ὁμοία τοῖς ἐρραμμένοις συνθέσις, ὡς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὀστῶν ἔχει. σαφηνίζειν δὲ αὐτὴν βουληθέντες, οἱ μὲν πριονοειδῆ E σύνταξιν ἀφορίζονται· οἱ δὲ εἰς ὄνυχα σύμπηξιν, δηλοῦντες (οἶμαι) καὶ ἀναμιμνήσκοντες ἡμᾶς, οἱ μὲν τῆς τῶν πριόνων εἰς ἀλλήλους ἀντεμβάσεως, ὅταν ἐκ θατέρου κυρτότητες εἰς τὰς τοῦ πλησιάζοντος ἀντεμβαίνωσι κοιλότητας. r οἱ δὲ τῆς τῶν λεγομένων εἰς ὄνυχα συμπήγνυσθαι. γίνεται δὲ αὕτη τῶν κυρτοτήτων ὄνυχι τὸ σχῆμα παραπλη- F σίων, εἰς ἐπιτηδείους ὑποδέξασθαι κοιλότητας ἐμβαινουσῶν. ἡ δ' ἁρμονία συνάρθρωσίς ἐστι κατὰ γραμμὴν ἁπλῆν. s ἔχει δ' οὕτω πρὸς ἄλληλα καὶ τῶν τῆς ἄνω γένυος ὀστῶν ἔνια, καὶ τῶν τῆς κεφαλῆς πρὸς ταῦτα.] ἡ δὲ γόμφωσις συνάρθρωσίς ἐστι καθ' ἔμπηξιν,

nomina confingamus, ea ipsa videlicet ab iis, quæ iam posita sunt, deriuantes. Est ergò Enarthrosis, cum excipiens cauum, altum admodùm est, caputque, quod in id inseritur, oblongum. Arthrodia verò, quæ cauum leuiter, & in superficie, & caput etiam depressum habet. Oblongum autem, & depressum caput voco, vtrumque ad ceruices, quibus adnascitur, referens. Ceruices, tenues ossium sunt processus. Earum extremum, quod crassius, & orbiculatum est, Caput nominatur. Cum verò in mucronem processus definit, non ceruix, sed corωne seu corωnon nuncupatur. Ex cauis, capita excipientibus, quod altiùs descendit, cotyle, hoc est, acetabulum. Id enim nomen Medici omnes vsurpare sunt soliti. Quod in superficie situm est, ab ocularis sinûs similitudine Glene à nonnullis appellatur. Tertia Diarthroseos species, quam Ginglymon vocant, ea est, quâ ossa sese inuicem ingredientia coniunguntur, quemadmodum vertebræ inter se, ac humerus, cubitusque alligantur. Quanquam in his quædam est differentia. Nam in vertebris media in vtranque, suprà, infráque apposita subit: humeri verò ac cubiti mutuus ingressus est. Synarthroseos quoque triplex est species, Sutura, Gomphosis, atque Harmonia. Sutura compositio quædam est ad consutarum rerum (vt in capitis ossibus habetur) similitudinem. Hanc nonnulli dum explicare student, serratam compagem, structuramque, alii in vnguem commissuram esse definiunt. Sed illi nobis, vt puto, patefaciunt, atque in memoriam reuocant, cum serræ inter se contrario occursu congrediuntur, vbi scilicet dentatæ alterius partes in alterius sinus inseruntur. Hi verò, quæ in vnguem committi dicuntur, cùm gibbæ videlicet partes, ad vnguium figuram structæ, in sinus, quibus aptè excipi possunt, subeunt. Harmonia verò ossium structura est per simplicem lineam. Sunt autem nonnulla maxillæ superioris, & quædam etiam capitis ossa ad hunc modum inter se iuncta. Gomphosis est, cum ad instar claui os ossi infigitur: verùm id iam quoquo modo ambi-

A ambigitur, propéque ad Symphysin accedit, ita, vt cum quidpiam penitùs infixum est, ne tantillùm quidem, veluti dentes, dimoueatur. Quod autem dentes haudquaquam suis alueolis adnascantur, planè indicant, cum vel eruuntur, vel suâ sponte decidunt. Sed, quoniam species, differentiasque omnium, quæ ad articulum pertinent, declarauimus, B de Symphysi deinceps dicendum est. Hæc autem primò dupliciter differt. Namque alia inter se inuicem ossa: alia aliorum interuentu connascuntur. Quæ fungosiora, molliora que sunt, mutuò inter se: ficciora verò, densioraque aliorum interuentu coalescunt. Huius autem coalitûs, qui aliorum interuentu fit, tres sunt differentiæ, quæ priscis nominibus carent; C at qui recentioribus vti solet, Symphysin, quæ cartilaginis interuẽtu fit, Synchondrosin: quæ nerui, Synneurosin: quæ carnis, Syssarcosin appellare poterit. Cum verò nominis neruorum mentio à nobis facta sit, iure quidem fiet, si de his quoque distinctè agemus. Tria itaque esse neruorum genera dixerunt, eaque nihil impedit, vel species, vel differentias nominare. Ac eos quidem, qui D ex cerebro, dorsique medullâ oriuntur, voluntarios: qui ex ossibus, ligamentales: qui tertio loco ab his differũnt, atque ex musculis originem ducunt, tendines vocant. Ne verò æquiuoca nomina obscuritatis aliquid afferant, Qui ex cerebro, itemque ex dorsi medullâ ortum ducunt, voluntarii nerui: qui ex musculis, tendines: qui ex ossibus, ligamenta à nobis appellentur. E His itaque explicatis nominibus, iam tempus exigit, vt de singulis per se ossibus verba faciamus, à cranio scilicet, id est, caluariâ (sic enim os capitis vocant) incipientes.

t ἐπαμφοτερίζει δὲ πως ἤδη τοῦτο, καὶ πλησίον ἐστὶ τῆς συμφύσεως.] ὥσθ᾽ ὅταν ἀκριβῶς ἐγγομφωθῇ τι, μηδὲ βραχυτάτην αὐτῷ κίνησιν ἀπολείπεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἔχει. ἀλλ᾽ ὅτι γε οὐ συμπεφύκασιν οὗτοι τοῖς φατνίοις, οἱ ἐξαιρούμενοί τε καὶ αὐτομάτως ἐκπίπτοντες δηλοῦσιν. ἐπεὶ δὲ περί τε τῶν διαφορῶν, καὶ τῶν εἰδῶν ἁπάντων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον εἴπομεν, ἐφεξῆς ἂν εἴη καιρὸς περὶ τῆς συμφύσεως εἰπεῖν. εἰσὶ δὲ καὶ ταύτης δύο αἱ πρῶται διαφοραί. τὰ μὲν γὰρ ἀλλήλοις· τὰ δὲ δι᾽ ἄλλων συμφύεται. ἀλλήλοις μὲν, τὰ u χαυνότερά τε καὶ μαλακώτερα· δι᾽ ἄλλων δὲ τὰ ξηρότερα καὶ πυκνότερα. ταύτης δὲ αὐτῆς τῆς δι᾽ ἄλλων συμφύσεως τρεῖς εἰσιν αἱ πᾶσαι διαφοραί. ὀνόματα δὲ αὐτῶν οὐκ ἔστι παλαιά. τῷ μέν τοι βουλομένῳ τοῖς νεωτέρων χρήσασθαι, καλεῖν ἔξεστι, συγχόνδρωσιν μὲν τὴν διὰ χόνδρου σύμφυσιν· συννεύρωσιν δὲ τὴν διὰ νεύρου· συσσάρκωσιν δὲ τὴν διὰ σαρκός. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦ τῶν νεύρων ὀνόματος ἐμνημονεύσαμεν, καλῶς ἂν ἔχοι καὶ περὶ τούτων διορίζεσθαι. τρία τοίνυν εἶναι τῶν νεύρων ἔφασαν γένη. κωλύει δὲ οὐδὲν, ἢ διαφορὰς, ἢ εἴδη προσαγορεύειν αὐτά. καλοῦσι δὲ, τὰ μὲν τινὰ προαιρετικὰ, τὰ ἐξ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου πεφυκότα· τὰ δὲ τινὰ συνδετικά. τούτων δὲ ἡ γένεσις ἐκ τῶν ὀστῶν. ἡ τρίτη δὲ αὐτῶν διαφορὰ, καλεῖται μὲν τένων· ἐκφύεται δὲ ἐκ μυός. ἵνα δὲ οὖν μηδ᾽ ἐνταῦθα τις ἀσάφεια γίνηται διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ὅσα μὲν ἐξ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου φύεται, νεῦρα ταῦτα προσαγορεύομεν προαιρετικά· ὅσα δὲ ἐκ μυῶν τένοντας· ὅσα δὲ ἐξ ὀστῶν συνδέσμους. x ἐπὶ ταύτῃ τῇ τῶν ὀνομάτων συνθήκῃ,] καιρὸς ἂν εἴη λέγειν ἤδη περὶ τῶν ὀστῶν ἰδίᾳ ἕκαστον, ἀρξαμένους ἀπὸ τοῦ κρανίου. καλοῦσι γὰρ οὕτω τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν.

a. ἔργοις, aut tale quid subaudire heic oportet. *b.* Miror valdè, quibusdam hæc placere! Displicent verò Syluio, qui delet illa, ἑτέρων ὀστῶν. Ego consentio quidem in deletionem τοῦ ὀστῶν: seruo autem alterum, sed muto in ἕτερον. Quid si θάτερον? Quid si θάτερον, ἢ ἀμφότερον? Seq. enim volunt. *c.* Post κορώνην Balamius noster, aut ampliùs habuit, aut ex inferioribus addidit, εἰς ὀξὺ τελευτῶσαν. Hæc in Græcis non esse, rectè monuit,

monuit Fallopp. Com. in hunc lib. c. 11. Omisêre etiam in suis tralationibus Syluius iuxtà & Ingrassias. Quod vt libenter accepto: ita non video, quid dici debeat de iis, quæ mox sequuntur! Incurrit enim vtrumque hoc assertum in expressa Gal. verba 2. Vs. part. 14. vbi ait, τὰς κορώνας esse περιφερεῖς. Syluius in Com. quasi nihil intersit, iungit κορώνας capitis, quæ rotundæ sunt, cum corωnis summi cubiti & maxillæ inferioris. Vesalius in Epist. de rad. Chinâ ait, Gal. intuitum esse corωnas capitis in cane & simiâ, in quibus acutæ sunt. At quid fit de expressis illis verbis? Mihi olim visum fuit l. de Similarib. c. 17. excusandum esse vtrumque locum tali oratione, *Veteres non fuisse concordes in his vocibus. Nihil igitur admirandi, si Gal. modo loquatur cum his, modo cum illis.* *d.* ἄρθρον heic fuisse inserendum, res ipsa iubet. *e.* Ad opera artis accommodatiùs dixissent Intt. *Quod quæ vel subluxata sunt tantùm, vel omninò luxata.* *f.* διὰ heic addendum esse miror ne Caium quidem vidisse! *g.* Valdè quàm velim cum Syluio retineri vbique voces Græcas! Quod si obtineri non potest, hoc alterum velim: Constituatur aliquid certi, ne legentis animus horsum, illorsumve rapiatur. Sit διάρθρωσις, vt heic, *Dearticulatio.* συνάρθρωσις, *Coarticulatio.* De verbis διαρθροῦσθαι, συναρθροῦσθαι eadem esto ratio. gg. Riolanus, Com. in h. l. vult παῶ. Hoc pertinet ad seq. *h.* *Difficilem*, rectè verti quis credat? *captu difficilem*, alii dicunt, & rectiùs. Est enim *is*, *qui difficulter in sensus incurrit*. Huc illi tendunt, qui δυσόρατον (quod procul dubio marginarium est) legere mallent. Cæterùm, quia Gal. videtur heic pugnantia scribere, Syluius quidem διάρθρωσιν aliquando generatim ait accipi pro omni ossium compositione, ad motum voluntarium comparata: Ingrassias autem Com. 11. addit, ἢ μηδεμίαν, *Aut nullum*. Scilicet, vt sub συνάρθρωσιν cogat etiam tres illas species, quæ sunt sine motu, ἀρθρωδίαν, ἐνάρθρωσιν, καὶ γίγγλυμον. hh. Ingrass. heic additum vellet, καὶ συναρθρώσεως. Sed cur postcà eius species seorsim explicat Galenus? *i.* Harum trium specierum appellationes necessariò retinentur ab Intt. Videsis Ingrass. Com. 12. *k.* Rectè versum est, *Oblongum*. Qui autem *Prælongum* volunt, insigniter falluntur. Qui *Prominens*, in tenebris latere volunt. *l.* ὀξὺ πέρας vno verbo *Mucro* dici non potest, licet & Ingrass. crediderit. Rectè Syluius, è quo fortassis Riceus & Falloppius, *In acutum finem*. Cæterùm, dissimulare non debeo, siquidem αἱ κορῶναι sint ὀξεῖς, dictas videri à comicis rostro: sin περιφερεῖς, à coronis (Latino vocabulo) dici esse posse, vt censet Ill. Casaubonus in Athenæum. *m.* Ineptè hoc circumscribit Noster. Tu dic cum Syluio & Ingrassia, *Superficiale*, aut *Superficiarium*. *n.* Inanem τοῦ γλήνη explicationem meritò elidunt duo illi. Cui enim bono illæ Intt. nugæ, vt rectè Ingrass. heic? *o* commodissimè ista Syluius, *Vt in spondylis se habet, & diarthrosi cubiti cum brachio.* Quo loci illud quoque admoneo, *Humerum* quidem Latinissimè dici: me autem cum Anatomicis plerisque *Brachium* velle. *p.* Ingrass. heic Balamium, & consequenter Syluium quoque accusat. Ita autem ille, *Nam in vertebris media mutuum ingressum cum vtrâque circumstante faciunt.* Idem Riolanus vult Com. in h. l. *q.* Verba hæc fomentum præbent magnæ difficultati. Ingrass. Com. 12. & 17. defungi se posse putat molestiâ, si legat, καὶ αὐτὰ, καὶ ἄλλα. Atque huic manus dedisse videtur D. Fabricius ab Aquapendente, Doctor olim meus, nunquam sine honoris præfatione laudandus, in tract. de Ossibus. Correctio nititur, partim ratione illâ, quæ ex 6. Aph. 43. affertur, partim loco illo 2. Artic. 8. vbi ait, συνάρθρωσιν esse τῶν ὀστῶν, ποτὲ μὲν ἀμυδρὰν ἐχόντων τὴν κίνησιν. ἔστιν ὅτε οὐδ᾽ ὅλως φαινομένην. Miror autem tam è longinquo peti medicinam, cum è propinquo possit! Non tantùm enim τὸ δυσφώρατον idem nobis indicat: sed & infrà c. 13. tàm claris verbis dicitur idipsum, vt clarioribus non possit. Res cum sit implicatior, quàm vt heic expediri possit, remitto lectorem meum ad d. libr. de Similarib. vbi doceo, *Nihil heic nouandum esse.* *r.* Alterutrum heic est committendum, aut delendum τῆς, aut scrib. τῆς εἰς ὄνυχα συμπτύξεως. *s.* Non leuiter hæc obscurauit Noster: Syluius & Costæus hanc illis lucem afferunt, *Ad quem modum quædam maxillæ superioris ossa inter se iunguntur, quædam etiam capitis inter se.* Vt leg. videatur extremò, πρὸς ἑαυτά. Atque huc planè tendit Ingrass. quoque. *t.* Et hæc obscura sunt apud Intt. Vertam, *Habet autem Gomphosis medium quid, & ad symphysin inclinat.* *u.* *Laxiora*, cor.

vult. In seq. *Molliora* est à Reu. x. Hæc significantiora sunt, quam creditum fuit. Vertò, *Hâc lege nominum dictâ*. Ita Ingrass. *Post hanc nominum institutionem.*

De capitis ossibus, suturisque. A
CAP. I.

QVod os capitis Caluaria appelletur, quodque in eâ suturæ quædam sint, anteà diximus. Sed quot, qualesque, & quæ cuique sit forma, cum non anteà exposuerimus, nunc explicabimus. Primumque pro capitis figurâ suturarum numerum posituramque variari. B Naturalis enim capitis figura, ad oblongæ sphæræ potissimùm similitudinem structa est. Alia verò eius, quod φοξὸν vocant, deprauata est, & acuminato vertice. Quod secundùm naturam habetur, priorem ac posteriorem partem prominentiorem habet, in eoque tres suturæ sunt, ac duæ quidem C transuersæ, quarum altera in occipitio est: in sincipite altera: tertia à medio posterioris, per capitis longitudinem, ad mediam vsque anteriorem extenditur. Anteriorem Coronalem vocant, quandoquidem coronæ in eâ potissimùm capitis parte collocantur: posteriorem Lambdoidem nominant, propterea, quòd tota ipsius figura Λ. literæ assimilatur. D Harum trium suturarum figura H. literæ præcipuè similis est. Naturalis Caluariæ structura suturas, vti diximus, habet. In eâ verò, quæ fastigiato est vertice, suturæ ad hunc modum constitutæ sunt. Vbi posterior eminentia perit, sutura quoque lambdoides aboletur: vbi anterior non adsit, coronalis etiam sutura deperditur, E fitque vtraque remanentium suturarum figurâ T. literæ similis. Ambabus autem eminentiis deperditis, geminæ, quæ seruantur, suturæ, ad rectos se inuicem angulos intersecantes, X. literæ similitudinem referunt. Namque altera quidem transuersa per medium potissimùm caput extenditur: altera à parte posteriore per longitudinem, in priorem, vti in cæteris cal- F uariis omnibus, tendit. Namque hæc semper seruatur: reliquæ, cum totius capitis figurâ variantes, intercidunt. Duæ quoque ab hac æquidi-

A Περὶ τῶν τῆς κεφαλῆς ῥαφῶν τε καὶ ὀστῶν, κεφ. α΄.

Εἴρηται μὲν ἤδη καὶ πρόσθεν, ὅτι τε κρανίον ὀνομάζεται τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, ὅτι τε ῥαφαί τινες ὑπάρχουσι κατ' αὐτό. πόσαι δέ εἰσιν αὗται, καὶ τίνες, ὁποῖόν τε τὸ εἶδος ἑκάστης αὐτῶν, οὐδέπω μὲν εἴρηται πρόσθεν· εἰ- B ρήσεται δὲ ἐν τῷδε. καὶ πρῶτόν γε, ὅτι παρὰ τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς, ἥ τε θέσις αὐτῶν ὑπαλλάττεται, καὶ τὸ πλῆθος. ἔστι γὰρ τὸ μὲν κατὰ φύσιν αὐτῆς σχῆμα, προμήκει μάλιστα σφαίρᾳ προσεοικός· ἕτερον δὲ, a τὸ καλούμενον φοξόν.] τὸ μὲν οὖν κατὰ φύσιν, εἴς τε τὸ πρόσω, καὶ εἰς τοὐπίσω προπετέστερον ὑπάρχον, τρεῖς C ἔχει τὰς πάσας ἐν αὐτῷ ῥαφάς. δύο μὲν γὰρ ἐγκαρσίας, ὧν ἡ μὲν ἑτέρα τέτακται κατ' ἰνίον· ἡ δὲ ἑτέρα κατὰ τὸ βρέγμα· τρίτην δ' ἄλλην ἐπ' αὐταῖς κατὰ τὸ μῆκος τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ μέσης τῆς ὄπισθεν ἐπὶ μέσην τῆς ἔμπροσθεν ἐκτεταμένην. ὀνομάζουσι δὲ, τὴν μὲν ἐν τοῖς πρόσω, στεφανιαίαν· (ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς οἱ στέφανοι περιτίθενται) τὴν D δὲ ὄπισθεν, λαμβδοειδῆ, διότι τὸ σύμπαν αὐτῆς σχῆμα τῷ Λ. γράμματι προσέοικεν. αὐτὸ δὲ τὸ τῶν ῥαφῶν σχῆμα τῷ Η. μάλιστα ὡμοίωται γράμματι. αἱ μὲν δὴ τοῦ κατὰ φύσιν σχηματισμοῦ κρανίου ῥαφαὶ, τὸν εἰρημένον ἔχουσι τρόπον b αἱ δὲ τοῦ φοξοῦ] κατὰ ταῦτα διαφθείρεται. τῆς μὲν ὄπισθεν ἀπολλυμένης ἐξο- E χῆς, καὶ ἡ λαμβδοειδὴς ῥαφὴ συναπόλλυται· τῆς δ' ἔμπροσθεν, ἡ στεφανιαία. καὶ γίνεται καθ' ἑκάτερον αὐτῶν, τὸ τῶν σωζομένων ῥαφῶν σχῆμα, τῷ Τ. γράμματι παραπλήσιον. ἀμφοτέρων δ' ἀπολλυμένων τῶν ἐξοχῶν; αἱ σωζόμεναι δύο ῥαφαὶ c πρὸς ὀρθὰς γωνίας] ἀλλήλας τέμνουσιν, εἰς ὁμοιότητα τῷ Χ. F γράμματι. τέτακται δὲ, ἡ μὲν ἐγκαρσία, κατὰ μέσην μάλιστα τὴν κεφαλήν· ἡ δ' ἑτέρα κατὰ τὸ μῆκος, ὄπισθεν πρόσω φερομένη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κρανίων. ἀεὶ μὲν γὰρ αὕτη διαφυλάττεται· μεταπίπτουσι δὲ αἱ λοιπαὶ, τῷ τῆς ὅλης κεφαλῆς σχήματι συναλλοιούμεναι. καὶ μὲν δὴ καὶ δύο ἕτεραι τῇδε παράλληλοι,

ἀλλήλοις γραμμαὶ, κατὰ τὸ μῆκός εἰσι τῆς κεφαλῆς, ὄπισθεν πρόσω φερόμεναι, τῶν ὤτων ὑπεράνω. γίνονται δὲ καὶ αἵδε δυοῖν ὀστοῖν ἀλλήλοις ὁμιλούντων, οὐ κατὰ ῥαφὴν, ὥσπερ τὰ πρόσθεν εἰρημένα. κατὰ βραχὺ γὰρ ἀπολεπτυνόμενον εἰς λεπίδα τὸ καλιὸν ἀπὸ τοῦ βρέγματος ὀστοῦν, ὑποβέβληται τῷ κάτωθεν ἀπὸ τῶν ὤτων ἀνιόντι. καὶ διὰ τοῦτο τινὲς οὐδὲ ῥαφὰς ὠνόμασαν ἁπλῶς αὐτὰς, ἀλλ᾽ ἤτοι λεπιδοειδεῖς ῥαφὰς, ἢ λεπιδοειδῆ προσκολλήματα. καὶ ἡμῖν δὲ, σαφοῦς ἕνεκα διδασκαλίας, αἱ κατὰ τὰ ὦτα λεπιδοειδεῖς καλείσθωσαν ῥαφαί. ὡς εἶναι πέντε μὲν ἰδίας ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς, τὴν λαμβδοειδῆ, τὴν στεφανιαίαν, τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖαν, τὰς παραλλήλους αὐτῇ δύο, [τὰς ἐν ταῖς λεπιδοειδέσιν.] ἄλλας δὲ κοινὰς δύο, πρός τε τὴν ἄνω γένυν, καὶ πρὸς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ὀστοῦν, ὃ τινὲς μὲν τῇ κεφαλῇ προσνέμουσι· τινὲς δὲ τῆς ἄνω γένυος εἶναι φασίν. ὁποῖον δέ τι τὴν ἰδέαν ἐστὶ τοῦτο, καὶ τὸ μέγεθος πηλίκον, ἐν τίνι τε μάλιστα τόπῳ κείμενον, ἤδη σοι δίειμι. τῆς πλευρῶν τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς τὰ κάτω πέρατα, προσεκτείνεται μέχρι τῆς βάσεως τῆς κεφαλῆς, μεταξύ τῶν τε λιθοειδῶν ὀστῶν καλιόντα, καὶ τῆς πρὸς τὸν πρῶτον σπόνδυλον διαρθρώσεως. ἐνταῦθα δὲ ἐπιζεύγνυσιν αὐτὰ γραμμή τις βραχεῖα, θέσιν ἐγκαρσίαν ἔχουσα. ταύτην μοι πρῶτον νόει κοινὴν, τῆς τε κεφαλῆς, καὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὴν διήγησιν ὀστοῦ. ἀναφερομένη γὰρ ἑκατέρωθεν ἐπὶ τὰς κατὰ τοὺς κροτάφους κοιλότητας, εἰς ταὐτὸν ἀφικνεῖται τοῖς καθήκουσιν ἐνταῦθα πέρασι τῆς στεφανιαίας ῥαφῆς. εἶτ᾽ ἐντεῦθεν αὖθις ἐπιστραφεῖσα πρὸς τὸ κάτω, καὶ παρενεχθεῖσα εἰς τοὺς ἐσχάτους ὀδόντας, ἀφικνεῖται πρὸς τὰ τῆς ὑπερῴας, ἐν ἔνδον ἑαυτῆς συναπτοῦσα τὸ περιοριζόμενον ὑπὸ τῆς προειρημένης ῥαφῆς ὀστοῦν, ὃ ὥσπερ τις σφὴν ἔγκειται μεταξὺ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῆς ἄνω γένυος. ὅσον μὲν οὖν αὐτῆς ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς στεφανιαίας ἀναφέρεται, κοινὸν τοῦτο πρὸς τὴν κεφαλήν ἐστιν· ὅσον δ᾽ ἑκατέρωσε κατέρχεται πρὸς τὴν ὑπερῴαν, ὁ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ὅρος ὑπάρχει τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ· καλείσθω γὰρ οὕτω, σαφοῦς δι-

A stantes lineę per capitis longitudinem à posteriore in priorem partē super aures feruntur. Hæ autem fiunt inter se ossibus cohærentibus, non per suturam quidem, sicuti, quæ superius dicta sunt. Sed paulatim sincipitis os instar squamæ attenuatum, descendit, atque id in os, quod infrà ab auribus ascendit, subintrat. Propter eaque nonnulli eas
B non suturas simpliciter, sed à squamæ similitudine Lepidoeidæ̃s suturas, vel Lepidoeides conglutinationes appellârunt: à nobis autem, euidentioris doctrinæ studio, suturæ iuxtà aures eiusmodi Lepidoeidæ̃s nuncupentur. Ita vt quinque peculiares capitis suturæ sint: lambdoeides, coronalis, & quæ recta per longitudinem fertur: duæ item ab hâc æquidistantes, quæ in ossibus, ad
C squamæ similitudinem structis, habentur: duæ autem aliæ, communes superiori maxillæ sunt, eique etiam ossi, quod à nonnullis inter capitis, ab aliis inter maxillæ superioris ossa (cum inter vtrumque sit medium) numeratur. Id autem cuiusnam formæ, quantæque sit magnitudinis, quémve potissimum locum obtineat, iam tibi recensebimus.
D Extrema lambdoeidis suturæ ab vtroque latere inferiora, ad basim vsque capitis protenduntur, per mediumque lapidosorum ossium, & qua caput primæ vertebræ adnectitur, deorsum feruntur, ibique exiguâ quâdam lineâ transuersâ iunguntur. Hanc ipsam primùm cum capite, & eo osse, quod explicare proposui, communem puta. Sursum enim vtrinque ad caua temporum tendit, quo etiam coronalis suturæ ex-
E trema perueniunt. Inde etiam rursus deorsum versa, & ad postremos dentes delata, ad palatum vsque procedit, id quidem os intra se, ante dictâ videlicet suturâ, vndique terminatum comprehendens, quod veluti cuneus, inter capitis & maxillæ superioris ossa immittitur. Huius itaque suturæ quicquid sursum ad coronalis fines fertur, cum capitis osse commune est.
F Quod verò ex vtroque latere ad palatum tendit, superiorem maxillam ab osse sphenoeide (id est, ad cunei similitudinem structo) ita enim clarioris doctrinæ

ctrinæ gratiâ appelletur, discernit. Id os apophyses habet, quas ab alarum similitudine Pterygœdes vocant, ex vtrinque sunt concauæ. Altera autem capitis sutura, quæ ipsum à superiore maxillâ diuidit, ex cauis temporum principium sumit, quâ scilicet sutura illa communis capiti, & ossi sphenoœdi, cum suturæ coronalis finibus in idem, (vti diximus) conuenit. Inde ad oculorum sedes procedit, perque eos medios tendens, iuxtà medium superciliorum sibi ipsi iungitur. Quæ cum ita se habeant, sex sunt, (sphenoœde excepto, capitis totius ossa; Duo scilicet sincipitis, quibus ea sutura communis est, quæ rectâ per capitis longitudinem fertur: Duo item infrà, vnumquodque videlicet ad suam aurem: Post hæc, quintum os occipitis: Sextum, frontis. Sincipitis ossa in posteriore quidem, ad lambdoœdis suturæ latera: & in anteriore, suturâ coronali: in inferiore, suturis squamæ similibus: in superiore verò parte, eâ, quæ per longitudinem rectâ procedit, suturâ terminantur. Post hæc deinceps, quæ in vtrâque aure sita sunt, in superiore quidem parte suturis squamæ similibus: in posteriore laterum lambdoœdis additamentis; in anteriore suturâ, quæ capiti cum osse sphenoœde communis est, discernuntur. Sunt autem sincipitis ossa quadrilatera: quæ modò diximus, trium laterum sunt. Quintum os capitis, quod occiput est, lambdoœde suturâ cum suis additamentis, atque eâ etiam suturâ, quâ hæc ipsa (vti diximus) additamenta iunguntur, terminatur. Id ipsum os maximum omnium, quæ sunt in capite, foramen iuxta primam vertebram habet. Reliquũ os, quod est frontis, coronali suturâ, atq; eâ, quæ capiti cum maxillâ superiore communis est, distinguitur. Horum autem sex quæ diximus, sincipitis ossa rarissima & infirmissima: occipitium, densissimum, firmissimumque: medium inter hæc ipsa, os frontis habet. Reliqua vtrinque ad aures posita, multifariam se habent. Namque horum pars, quia petræ reuera speciem refert, Lithoœdes nominatur. Id os, protensis lambdoœdis suturæ finibus terminatur. In eo sty-

A δασκαλίας ἕνεκεν. κατὰ τοῦτο τὸ ὀστοῦν, αἱ πτερυγώδεις εἰσὶν f ἀποφύσεις,] ἅμα ταῖς ἑκατέρωθεν αὐτῶν κοιλότησιν. ἡ δ' ἑτέρα ῥαφὴ τῆς κεφαλῆς, ἡ πρὸς τὴν ἄνω γένυν, αὐτὴν ὁρίζουσα, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐκ τῶν κατὰ τοὺς κροτάφους ἔχει κοιλοτήτων, ἵνα περ εἰς ταὐτὸν ἥκειν ἐλέχθη τοῖς τῆς στεφαναίας πέρασιν ἡ κοινὴ κεφαλῆς, καὶ τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ ῥαφή· B προέρχεται δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἐνεχθεῖσα, κατὰ τὸ μεσόφρυον ἑαυτῇ συνάπτει. καὶ δὴ καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀστᾶ γίνεται τῆς ὅλης κεφαλῆς τὰ πάντα (χωρὶς τοῦ σφηνοειδοῦς) δύο μὲν κατὰ τὸ βρέγμα, κοινὴν ἔχοντα ῥαφὴν, τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖαν· ἄλλα δὲ δύο τούτων κάτω- C θεν, ἓν καθ' ἑκάτερον οὖς· καὶ πέμπτον ἐπὶ τούτοις τὸ κατ' ἰνίον· καὶ ἕκτον, τὸ κατὰ μέτωπον. ὁρίζουσι δὲ, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος, ὄπισθεν μὲν αἱ πλευραὶ τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς· ἔμπροσθεν δὲ ἡ στεφαναία· κάτωθεν δὲ αἱ λεπιδοειδεῖς· ἄνωθεν δὲ ἡ κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖα. τὰ δ' ἐφεξῆς τῶνδε καθ' ἑκάτερον οὖς, ἄνωθεν μὲν αἱ λεπιδοειδεῖς ἀφορίζουσιν· ὄπισθεν δὲ αἱ προσ- D αυξήσεις τῶν πλευρῶν τῆς λαμβδοειδοῦς· ἔμπροσθεν δὲ ἡ κοινὴ τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ σφηνοειδοῦς. ἔστι δὲ τὰ μὲν τοῦ βρέγματος ὀστᾶ τετράπλευρα· ταυτὶ δὲ τὰ νῦν εἰρημένα τρίπλευρα. τὸ δὲ πέμπτον ὀστοῦν τῆς κεφαλῆς, τὸ κατ' ἰνίον, ὁρίζεται μὲν ὑπὸ τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς, ἅμα ταῖς προσαυξήσεσι, καὶ τῆς ῥηθείσης ἐπιζευγνυούσης ταύτας ῥαφῆς· περιέχει δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ μέγιστον τῶν τῆς κεφαλῆς τρη- E μάτων, τὸ κατὰ τὸν πρῶτον σπόνδυλον. λοιπὸν δὲ τὸ κατὰ τὸ μέτωπον ὀστοῦν, ἥ τε στεφαναία περιορίζει ῥαφὴ, καὶ ἡ κοινὴ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὴν ἄνω γένυν. καὶ δὴ καὶ τῶν εἰρημένων ἓξ ὀστῶν, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος χαυνότατά τε καὶ ἀσθενέστατα τετύχηκεν ὄντα· πυκνότατον δὲ καὶ ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἰνίον· μέσον δὲ ἀμφοῖν τὸ κατὰ μέτωπον. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κατὰ F τὰ ὦτα, πολυειδὲς ὑπάρχει. τὸ μὲν γάρ τι μέρος αὐτῶν ὀνομάζεται λιθοειδὲς, ὥσπερ οὖν καὶ ἔστιν· ὁρίζεται δὲ τοῦτο τοῖς ἐπεκτεινομένοις πέρασι τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς. ἐν τούτῳ καὶ ἡ στυ-

λοειδὴς

λοειδὴς ἀπόφυσίς ἐστιν, ἣν ἐγὼ βελονοειδῆ τε A καὶ g γραφοειδῆ] καλῶ, h καὶ ἡ τὸν ἀκουστικὸν περιέχουσα πόρον. ἕτερον δὲ μέρος ἐφεξῆς τοῦδε, ὃ κατὰ τὰς ἐκφύσεις ἐστί, τήν τε μαστοειδῆ καλουμένην, καὶ προσέτι τὴν τοῦ ζυγώματος. καὶ τρίτον ἐπὶ τῷδε, ὃ κατὰ τὸν κρόταφον. περὶ δὲ τῶν τρημάτων τῆς κεφαλῆς, ἐν ταῖς B τῶν ἀγγείων καὶ νεύρων ἀνατομαῖς εἰρήσεται. καὶ γὰρ γέγονεν ἐκείνων ἕνεκα, καὶ διέρχεται καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ἀρτηρία τις, ἢ φλέψ, ἢ νεῦρον, ἢ τινὰ τούτων, ἢ πάντα.

loeides (quia columnæ est similis) processus inest, quem nos abacus, stylive scriptorii similitudine belonoeide, seu graphoeide appellamus. In eodemque auditûs meatus continetur. Altera deinceps pars, iuxta eas ecphyses (quasi exortus dixeris) habetur, quorum alter Mammillaris dicitur, alter ossis iugalis est. Præter hanc tertia quoque pars à temporibus occupatur. De capitis autem foraminibus in vasorum, neruorumque dissectionibus, quorum causâ effecta sunt, sermo habendus est. Ex singulis enim seu arteria, seu vena, seu neruus, seu ex his quædam, siue cuncta prodeunt.

a. Rectè Fallopp. docet, Com. in h. l. τὸ φοξὸν apud Gal. significare omnem deprauati capitis figuram: at idem non rectè infert, malè verti *Acuminatum*. Vide Com. in 9. Vs. part. 17. Verto igitur cum Syluio, *Altera verò est figura acuminata.* Nobiscum stat Ingrass. quem vide. *b.* Verte, *Acuminati verò seu fastigiati.* *c.* De χιασμοῦ suturarum vide Com. nostra l. c. *d.* Seruant hæc Intt. addentes, ὀστοῖς. At verò ossa ipsa vocantur λιθοειδῆ. Ego tàm ex antecedentibus, quàm ex subsequentibus coniecturam facio, leg. esse, τοῖς λεπιδοειδέσι. e. Locus sine controuersiâ vitiosus. Mihi rectè coniectare videntur Intt. qui pro συνάπτουσι legunt συλλαμβάνουσι. Ita enim tollitur omnis difficultas. Costæus aliud cogitat, ἑαυτῇ legens, & interpungens post συνάπτουσι, vt vertere posset, *Intusq; sibi coniungitur. Hoc os, quod à prædicta sutura circumterminatur, veluti cuneus quidam.* Tu videris, quem sequi malis. *f.* Heic quoque Int. addit nugas suas vt cum Ingrassia loquar. *g.* scribe γραφειοειδῆ (non autem γραφοειδῆ) vbicunque vox hæc occurrerit. *h.* Hæc oratio vitio non caret, vtut bellè concinnent Intt.

Περὶ τοῦ ζυγώματος.
κεφ. β'.

TO δὲ κροταφίτου μυὸς ὀστοῦν προβέβληται, a λοξὴν] κατὰ μέσον ἑαυτοῦ περιέχον ῥαφήν, ὡς εἶναι συνεχῆ, τὴν μὲν ὄπισθεν ἅπασαν μοῖραν ἑαυτοῦ, τῷ κατὰ τὸ οὖς ὀστῷ τῆς κεφαλῆς· τὴν δὲ ἔμπροσθεν, τῷ κατὰ τὸν μικρὸν κανθὸν πέρατι τῆς ὀφρύος. ὀνομάζεται δὲ ὅλον τὸ ὀστοῦν τοῦτο, b ζύγωμα.] C

De osse iugali.
Cap. II.

TEmporis musculo præpositum est os, quod obliquam in medio suturam habet, ita vt eius posterior pars omnis cum capitis osse, quod iuxta aurē habetur: anterior cum parte extremâ supercilii, quod ad paruum oculi angulum est, continuetur. Id os totum, Zygωma (à nostris Iugale) appellatur.

a. *Transuersam*, habuit Int. noster: at reliqui duo *Obliquam*. Hos iure sequuntur Reuisores, vt peculiariter notat D. Casp. Bauhinus, Doctor item meus honorandus, 3. Theatri 72. *b.* Nominis rationem dabit tibi Gal. 2. Art. 4. Syluius addit, vocari etiam συζυγώδες, quasi *coniugiale*, seu *ex duobus coniugatum*. A quo, aut quibus, mi Syluî? Non enim sufficit Vesalius.

Περὶ τῶν τῆς ἄνω γένυος ὀστῶν.
κεφ. γ'.

ΠΕρὶ μὲν οὖν τῶν ἀφοριζουσῶν ῥαφῶν τὴν ἄνω γένυν,] ἀπό τε τῆς κεφαλῆς D

De ossibus maxillæ superioris.
Cap. III.

DE suturis, quæ superiorem maxillam à capite

& sphenoeide osse discernunt, anteà diximus: nunc autem, quæ in eâ ipsâ maxillâ continentur, recensendæ sunt. Sed satius fortasse est explicare priùs Suturæ vocabulum, quo pacto à recentioribus omnibus Anatomicis vsurparum sit. Illi enim, quæ per harmoniam committuntur, Suturas quoque appellare consueuerunt. Iureque id accidit. Non enim caluarias similiter omnes deprendes, in quibus suturæ omnes serratis exactè compagibus structæ sint: sed aliquando in ipsâ ossium structurâ cernere est, alteri quidem caluariæ suturas inesse, alteri harmonias. A nobis autem cum ossa persæpè nonnulla eiusmodi frangerentur, in imo ita se muruò ingredientia inuenimus, vt illorum compositio suturæ potiùs similis esset, quàm harmoniæ. Ob idque eas omnes suturas appellari nemini verendum est. Prima autem sub osse iugali exoritur, cuius pars posteriùs tendens, sub eiusdem ossis concauo desinit, ibique cum communi sphenoeidis ossis suturâ committitur. Altera, partim rectè, partim oblique sursùm ad oculorum sedes procedens, in medium illorum ambitum inferiorem fertur, moxibi tripartitò scinditur. Altera enim pars magnum propè angulum exteriore in parte ad medium superciliorum procedit. Quæ deinceps huic succedit, per concauum sub eodem angulo ad communem capitis suturam pertinet: eademque angulum ipsum comprehendit. Et illi quoque narurale foramen subiectum, quod omnium, quę sunt in eo loco, foraminum maximum est. Sub dictis duabus suturis tertia pars antedictæ scissuræ, inferiorem in sede oculi ambitum inscendens, inferiùs ad imum tendit, ibique communi capitis suturæ iungitur. Quò fit, vt terna maxillæ superioris ossa ab vtrâque parte censeantur, quibus capiti ipsi committitur. Horum maximum habetur, quod iuxta

A καὶ τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ, προείρηται· περὶ δὲ τῶν κατ᾽ αὐτὴν τὴν γένυν ἐν τῷδε λεχθήσεται. πρότερον ἴσως ἄμεινον ἐστὶ διηγήσασθαι τὸ τῆς ῥαφῆς ὄνομα, πῶς ἅπασι λέλεκται τοῖς νεωτέροις ἀνατομικοῖς. εἰώθασι γὰρ καὶ τὰς καθ᾽ ἁρμονίαν συνθέσεις ὀνομάζειν ῥαφάς. καὶ τοῦτ᾽ εἰκότως πεπόνθασιν. οὐ γάρ ἐστιν εὑρεῖν ἐπὶ πάντων ὁμοίως τῶν κρανίων τὴν πριονοειδῆ
B σύνθεσιν, ἠκριβωμένην ἐν ἁπάσαις ταῖς ῥαφαῖς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐνίοτε συντάξεως τῶν ὀστῶν, ἐν ἑτέρῳ μὲν κρανίῳ ῥαφὴν ἐστὶν ἰδεῖν· ἐν ἑτέρῳ δ᾽ ἁρμονίαν. ἡμεῖς μέν τοι πολλάκις ἐκκόψαντες ἔνια τῶν τοιούτων ὀστῶν ἀντεμβαίνοντα κατὰ τὸ βάθος ἀλλήλοις εὕρομεν, ὡς εἶναι ῥαφῇ μᾶλλον, οὐχ ἁρμονίᾳ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν ὁμοίαν. ὥστε καὶ διὰ τοῦτο ῥαφὰς ὀνο-
C μάζειν οὐκ ἄν τις ὀκνήσειεν ἁπάσας αὐτάς. ἔστι δὲ, πρώτη μὲν ἡ τῆς τοῦ ζυγώματος, ἐκφύσεως ὑποκάτω· τελευτᾷ δ᾽ αὐτῆς, τὸ μὲν ἕτερον μέρος ὀπίσω φερόμενον, εἰς τὴν ὑπ᾽ αὐτῷ τῷ ζυγώματι κοιλότητα, συνάπτον ἐνταῦθα τῇ κοινῇ πρὸς τὸ σφηνοειδὲς ὀστοῦν ῥαφῇ· τὸ δ᾽ ἕτερον, ὄρθιον ἅμα καὶ λοξὸν ἀναφερόμενον ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, b εἰς μέσην ἔρχεται τὴν κάτωθεν ἴτυν αὐτῶν.] κἄ-
D πειτ᾽ ἐνταῦθα τριχῆ σχισθὲν, ἑνὶ μὲν τῶν μερῶν, παρὰ τὸν μέγαν κανθὸν bb ἔξωθεν] ἐπὶ τὸ μεσόφρυον ἀνέρχεται· c ἑτέρῳ δὲ, ἐφεξῆς αὐτοῦ κειμένῳ, διὰ τῆς κοιλότητος ὑπὸ τὸν αὐτὸν κανθὸν ἐπὶ τὴν κοινὴν ἀφικνεῖται ῥαφὴν τῆς κεφαλῆς, ὥστε περιλαμβάνεσθαι, καὶ τὸν κανθὸν μὲν αὐτὸν, καὶ τὸ φυσικὸν d δὲ] τρῆμα
E τὸ ὑποκείμενον αὐτῷ, μέγιστον ὑπάρχον ἁπάντων τῶν τῇδε τρημάτων, ὑπὸ τῶν εἰρημένων δυοῖν ῥαφῶν. ἡ δὲ τρίτη] μοῖρα τῆς εἰρημένης σχίσεως, ὑπερβαίνουσα e τὸν κάτωθεν ἄμβωνα] τῆς χώρας τοῦ ὀφθαλμοῦ, πρὸς τὸ βάθος ἔσω φέρεται, κἀνταῦθα συνάπτει τῇ κοινῇ ῥαφῇ τῆς κεφαλῆς. ὡς γίνεσθαι τρία καθ᾽ ἑκάτερον μέρος, ἐξ ἀριστερῶν τε καὶ δεξιῶν ὀστᾶ τῆς ἄνω γένυος, οἷς συντέτακται τῇ κεφαλῇ. μέγιστον μὲν οὖν αὐτῶν ἐστὶ, τὸ κατὰ τὸ ζύγω-

τὸ ζύγωμα. καὶ γὰρ καὶ τοῦ κροτάφου τι συνεπι- A λαμβάνει, καὶ τῆς ὀφρύος, καὶ τῆς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τὸν μικρὸν κανθὸν ὅλον ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνει, μέχρι τοῦ καλουμένου μήλου καθῆκον. ἑξῆς δ' αὐτῷ, καὶ θέσει, καὶ μεγέθει, τὸ κατ' αὐτόν ἐστι τὸν ὀφθαλμόν, ἐν ᾧ περιέχεται τὰ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀφικνούμενα νεῦρα. σμικρότατον δ' ἁπάντων ὑπάρχει τὸ περὶ τὸν B μέγαν κανθόν. ee ἔνιοι δὲ τῶν ἀνατομικῶν ἓν εἶναι γράφουσι τὰ τρία ταῦτα, τὰς εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ὀφθαλμῶν ἀποχωριζομένας δύο ῥαφάς, ἢ μηδόλως εἰδότες, ἢ παραλείποντες ἑκόντες,] f ὡς μικρά.] ὑπὸ δὲ τούτοις ἅπασι g καθ' ἑκάτερον μέρος ἓν ὀστοῦν ἐστι, τοῖς εἰρημένοις τρισὶν ὑποτεταγμένον, ἀξιόλογον τῷ μεγέθει. καὶ γὰρ καὶ τὸ μῆλον ὀνομαζόμενον τούτου C μόριόν ἐστι, καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἁπάντων φάτνια, πλὴν τῶν τομέων. ὁρίζουσι δ' αὐτὰ ῥαφαὶ τέσσαρες· ἄνωθεν μὲν, ἣν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἴπομεν ἀπὸ τοῦ ζυγώματος ἐπὶ τὸ μεσόφρυον ἀναφέρεσθαι· κάτωθεν δὲ, ἡ κατὰ μέσον τὸν οὐρανίσκον εὐθεῖα. δύο δὲ λοιπαὶ ταύτας ἐπιζευγνύουσιν. ἡ ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου μὲν ἀρχομένη, παρὰ δὲ τὴν ῥῖνα φερομένη, καὶ μεταξὺ τοῦ τε κυνόδοντος ὀνομαζομένου, καὶ τῶν D τομέων, h διεκπίπτουσα,] καὶ ἄλλη, μέρος μέν τι αὐτῆς ἔχουσα τῇ κοινῇ τοῦ σφηνοειδοῦς, ὅσον ἐν κύκλῳ περιέθει τὸν ἔσχατον ὀδόντα· τὸ λοιπὸν δὲ ἴδιον, ἄχρι τοῦ συνάψαι τῇ κατὰ τὸν οὐρανίσκον εὐθείᾳ ῥαφῇ. τούτοις δὲ τοῖς ὀστοῖς, μεγίστοις οὖσιν, ὡς εἴρηται, δύο ἕτερα παράκειται μικρά, καθ' ἃ καὶ συντέτρηται πρὸς τὸν οὐρανὸν E ἡ ῥίς. ὅροι δ' αὐτῶν εἰσιν, ἥ τε ἰδία μοῖρα τῆς προειρημένης ῥαφῆς, ἥ τε ἐγκαρσία τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ, ἡ μεταξὺ τῶν ἐσχάτων ὀδόντων. αὗται μὲν οὖν τῶν περιεχόντων αὐτὰ χωρίζουσιν· ἀλλήλων δὲ κατὰ τὴν εὐθεῖαν τὴν ἐν οὐρανίσκῳ ῥαφὴν διώρισται. i

iugale situm est: nam nonnihil temporis, superciliique, & sedis oculorum, totumq; exiguum angulum in se comprehendit, & ad eam vsque partem, quæ Malum appellatur, procedit. Deinceps situ ac magnitudine os illud in oculo ipso habetur, quod neruos, ad superiorem maxillam tendentes, continet. Minimum omnium iuxta magnum oculi angulum locatum est. Nonnulli autem Anatomici, quia tria hæc ossa, quæ ad oculorum radicem subeunt, vnum esse tradunt, geminas, quibus distinguuntur, suturas vel omninò non vident, vel tanquam exiguas deditâ operâ prætermittunt. His omnibus, (quæ tria esse diximus) ab vtroque latere os vnum insigni magnitudine subiacet, cuius os mali, dentiumq; omnium, exceptis incisoriis, alueoli partes sunt. Hæc suturis quatuor discernuntur. Suprà quidem eâ, quam dudum diximus ab osse iugali ad medium supercilìorum ascendere: infrà verò eâ, quæ per medium palatum recta procedit: quas reliquæ duæ copulant, ea videlicet, quæ à medio superciliorum incipiens ac iuxtà nares procedens, inter caninum & incisorios dentes defertur; & ea, cuius pars, quantum scilicet extremum ambit dentem, cum communi sphenoeidis ossis sutura conuenit. Reliquum peculiare est, quoad cum rectâ palati suturâ coniungitur. His ossibus, quæ maxima esse proposui, duo alia exigua adiacent, quà scilicet narium foramina ad palatum tendunt, quæ peculiari antedictæ suturæ parte, atque ea etiam suturâ, quæ transuersa à sphenoeide osse inter extremos dentes procedit, terminantur. His quidem suturis ab ambientibus ossibus secernuntur: ipsa verò inter se rectâ palati suturâ diuiduntur.

a. Quod semel dicendum est, Syluius semper *Genam* vocat, malè, si quid iudico. *b.* Inscitus mihi videtur heic Int. Noster. Verterem, *In mediam, sed decliuiorem oculi orbitam desinit.* *bb.* Riolanus Com. in h. l. vult ἔσωθεν. Tu vide. *c.* Heic verò obscurus mihi videtur Noster. Vertam, Costæo duce in quibusdam, *Altera autem, proximè ei adiacens, per foramen, sub ipso angulo, ad communem capitis suturam progreditur, ita, vt cùm angulus quidem ipse, tùm verò naturale foramen illud, quod illi subiacet, & quod omnium eò loci maximum est, ab his duabus suturis comprehendantur. Tertia verò.* Si quis

ausit

ausit τὸ περιλαμβάνονται loco suo mouere, & ponere post ῥαφῶν, minus ille laborabit in sensu Græco. Verum enimuerò, venantur Græci nescio quam elegantiam ex eiusmodi transpositionibus, vt Casaub. alicubi scribit. *d.* Vacat heic Atticè. *e.* ὁ κάτωθεν ἀμβῶν nihil aliud est, quam ἡ κάτωθεν ἴτυς superius dicta. Qui distinguunt, frustra sunt. *ee.* Costæus hæc ita, *Nonnulli autem Anatomici tria hæc ossa vnum esse tradunt, duas illas suturas, quæ in radicem oculorum inseruntur, vel omnino non videntes, vel tanquam exiguas dedita opera prætermittentes.* *f.* ὡς μικρὰς legunt Intt. iure, vti videtur. *g.* Quid attinet heic intrudere illa, *Quæ tria esse diximus?* *h.* *Excidens*, meritò vertas, non autem *Delata*, vel *Delapsa*. Cæterùm oportet heic cum Ingrassia interiungere, vti appareat, orationem iam esse de quarta & vltima sutura. Καὶ ἄλλη, μέρος μέν. Interim non dissimulo, suspecta mihi esse illa eadem, quod cum seq. non satis benè cohæreant. An ita legi possunt, μέρος μὲν τι κοινὸν ἔχουσαι. Et illud αὐτῶν, quò pertinet? Nisi fallor, Syluius & Ingrass. ideò omittunt. *i.* Ingrass. & Cost. ex Oribasio iure indignantur, esse heic factam nouam cap. distinctionem, cum ossa nasi planè pertineant ad superiorem maxillam. Syluius quidem iam obuiam iit isti rei, sed quid facias? Sinenda potius talia, quam sine fructu aliquid turbandum.

De ossibus nasi.

CAP. IV.

NAsi quoque ossa duo sunt, quæ suturis, à medio superciliorum descendentibus, discernuntur. Has duas esse in maximorum ossium enarratione diximus. Præter eas tertia quædam in naribus ipsis sutura est, quæ à medio superciliorum incipiens, rectà à summis ad imas nares procedit. His ossibus inferiore in parte cartilaginea, tenuiaque corpuscula (Alas vocant) ab vtroque latere adnascuntur. Superest in maxillæ superioris extremo os vnum, in quo dentium, qui secant, radices & alueoli continentur. Idipsum plerunque simplex esse videtur, propterea, quod ossa ex quibus structum est, exactissimè committuntur. Interdum autem sutura in cadaueribus admodùm exsiccatis manifestè apparet, illi quidem directa, quæ per totum palatum porrigitur. Quò fit, vt perspicuum sit, iure de numero ossium maxillæ superioris dissensionem esse. A nonnullis enim non sex, sed duo prima omnium censentur, paruulis videlicet, quæ intrùs in oculis insunt, prætermissis. Alii inferiora narium foramina magnis ossibus adscribunt. Sunt qui hæc ab aliis separent, amboque os vnum faciant. Illud etiam, quod in maxillæ superioris extremitate (vt diximus) habetur, nonnulli simplex, nonnulli ex duplici

Περὶ ὀστῶν τῆς ῥινός.

κεφ. δ.

A Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ῥινὸς ὀστᾶ δύο ἐστὶν, ἀφοριζόμενα τῇ ἀπὸ τοῦ a μεσοφρύου] καθηκούσῃ ῥαφῇ, ἃς ἄρτι b [illegible]] τὰς πάσας ἠρίθμησα κατὰ τὴν τῶν μεγίστων ὀστῶν διήγησιν· ἔστι δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ῥῖνα ἰδίᾳ

B τις ἄλλη παρ' αὐτὰς ῥαφὴ κοινὴ τῶν ἰδίων αὐτῆς ὀστῶν, ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου μὲν ἀρχομένη φερομένη δ' εὐθεῖα δι' ὅλης αὐτῆς. τὸ κάτω δὲ τῶν ὀστῶν τούτων πέρας ἐπίφυσιν ἔχει χονδρωδῶν σωμάτων λεπτῶν, ἃ καλεῖται πτερύγια. λοιπὸν δ' ἐστὶν ἓν ὀστοῦν ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς γένυος, ἐν ᾧ τῶν τομέων ὀδόντων αἱ ῥίζαι τε, καὶ τὰ φάτνια περιέχονται. φαίνεται δ' ὡς τὰ πολλὰ μὲν ἁπλοῦν τοῦτο, δι' ἀκρίβειαν ἁρμονίας τῶν συντεθέντων αὐτό. ποτὲ μὲν δὴ

C καὶ σαφῶς ἐν τοῖς ἐπὶ πλέον c ἐξηρασμένοις] σκελετοῖς ἡ ῥαφὴ φαίνεται, d κατ' εὐθεῖαν τεταμένη τῇ δι' ὅλου τοῦ οὐρανίσκου φερομένῃ.] δῆλον οὖν ἤδη γέγονεν, ὡς εὐλόγως διαπεφώνηται τὸ πλῆθος τῶν ὀστῶν τῆς ἄνω γένυος. ἔνιοι μὲν γὰρ οὐχ ἕξ, ἀλλὰ δύο τὰ πρῶτα πάντων ἀριθμοῦσι, τὰ κατ' αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔνδον τὰ σμικρὰ παραλιπόντες. ἔνιοι δὲ

D καὶ e τὰς κάτω συντρήσεις τῆς ῥινὸς] f τῆς μεγάλης] προσνέμουσιν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ χωρίζουσι μὲν ἐκείνων, ἓν δ' ἄμφω ποιοῦσιν αὐτά. καὶ δὴ καὶ τὸ κατ' ἄκραν τὴν γένυν (ὡς εἴρηται) τινὲς μὲν ἁπλοῦν εἶναι φασίν· ἔνιοι δ' ἐκ δυοῖν συγ-

συγκεῖσθαι. καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων τὸ σφηνοειδὲς g οἱ πλεῖστοι] συναριθμοῦσι τοῖς τῆς ἄνω γένυος ὀστοῖς. ὥστε, εἰ μὲν h τὰ πλεῖστα] τις ἀποφαίνεσθαι βούλοιτο, πέντε καὶ δέκα καθ᾽ ὅλην ἐστὶ) τὴν ἄνω γένυν. i εἰ δὲ εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν συστέλλοι, μὴ πλείω τῶν ὀκτώ. καὶ δὴ καταλέξω πάντα ἐφεξῆς, ἀπὸ προτέρας ἀρξάμενος τῆς εἰς τὰ πέντε καὶ δέκα διαιρέσεως. B ἓξ μὲν ἔσται τὰ πρῶτα ῥηθέντα· περιεχόμενα δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς τῇ κεφαλῇ ῥαφῆς, καὶ τῆς μὲν ἀπὸ τῶν κροτάφων ὑπὸ τὸ ζύγωμα, καὶ τὰ κάτω βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ τὸ μεσόφρυον ἀναφερομένης· δύο δ᾽ ἐφεξῆς αὐτῶν τὰ μεγάλα, καθ᾽ ἃ καὶ τὰ μῆλα, καὶ τοὺς ὀδόντας ὀλίγου δεῖν ἅπαντας ἔφαμεν ἐγκεῖσθαι. καὶ δύο ἄλλα, τὰ κατὰ τὰς τῆς ῥινὸς συντρήσεις. C εἶτα πρὸς τούτοις ἄλλα δύο τὰ τῆς ῥινὸς αὐτῆς. εἶτ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἄλλα δύο κατ᾽ ἄκραν τὴν γένυν, ἐν οἷς τομεῖς ὀδόντες. καὶ παρὰ τούτων ἁπάντων τὸ σφηνοειδὲς, ἄζυγες ὂν ἐν ἅπασι μόνον. ἡ δ᾽ εἰς ὀκτὼ τὰ πάντα τῆς ἄνω γένυος ὀστᾶ διαίρεσις ὧδε ἔχει. τὰ μὲν ἓξ τὰ πρῶτα, δύο ἀριθμεῖται· τὸ δὲ κατ᾽ ἄκραν τὴν γένυν ἓν, ὥσπερ καὶ τὸ κατὰ τὰς συντρήσεις τῆς ῥινός. D αὐτῆς δὲ τῆς ῥινὸς ἴδια, δύο. καὶ λοιπὰ δύο τὰ μέγιστα τῶν ἐν ὅλῃ τῇ γένυι, τὰ κατὰ τὰ μῆλά τε καὶ τοὺς ὀδόντας ὀλίγου δεῖν ἅπαντας, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται). καὶ τὸ σφηνοειδὲς, ἄζυγες ὂν ἐν ἅπασι μόνον.

A osse constitutum esse affirmant. Ante autem hæc omnia sphenoeides inter maxillæ superioris ossa plurimi adnumerant. Quod si ea ad quàm plurimum numerum ab aliquo redigenda sunt, erunt quidem in tota maxilla superiore quindecim: si verò ad quamminimum, non pluta erunt, quam octo. Quæ sanè omnia deinceps commemorabo, B incipiamque à priore diuisione, quâ quindecim esse censa sunt. Sex itaque erunt, quæ prius retulimus, quæque à communi capitis sutura, itemque ab ea, quæ à temporibus sub osse iugali, & inferioribus oculorum palpebris ad medium superciliorum ascendit, continentur. Duo deinde grandia, in quibus mala, dentesque ferè omnes (vti recensuimus) insunt. C Alia item duo iuxta narium foramina. Adde etiam ipsarum narium duo. Mox in maxillæ ipsius extremitate duo, quibus dentes, qui secant, infixi sunt, atque etiam præ cunctis sphenoeides, quod ex omnibus simplex est, & nulli alteri coniugatum. Totius autem maxillæ superioris ad hunc modum in octo diuiduntur. Sex quidem duo prima numerantur: quod in parte maxillæ extremâ habetur, vnum: D itidem quod iuxta narium foramina situm est, vnum: narium peculiaria, duo: omnium item maxima, in quibus mala, dentesque ferè omnes (sicuti diximus) sedem habent, duo censentur. Superest sphenoeides, quod ex omnibus simplex & coniugationis est expers.

a. Focsius alicubi monet, malè in quibusdam legi, μεταφρένου. b. διττοὺς legerem Balamius ait in Marginalibus. Hunc & Syluius sequitur & Ingrassias, qui tamen defensat etiam τὸ τριττοὺς. Tu vide apud ipsum, si res tanti est. c. Frustra heic cogitant quidam (inter hos Ingrass. est.) de τῷ ἐξειργασμένοις. Vide longam orationem apud Riccum ex Oribasii lib 25. d. Verto, *Recta linea attensa illi, quæ per totum palatum fertur.* e. Hoc Balam. quidem retinuit: at Syluii & Ingrassiæ lectio est, capta ex ipso Gal. extremo huius cap. τὰ κατὰ τὰς συντρήσεις τῆς ῥινὸς, *Ossa, quæ sunt iuxta narium foramina.* f. τοῖς μεγάλοις, omnes legunt. g. Aut Balam. non habuit, aut actuarius ipsius nequam fuit. Credo autem illud potiùs; quia neque Sylu. habet. h. Quid est *Quamplurimum*? *Maximum*, & clarius & Latinius est. i. Deest, εὑρήσει, nisi per Ionicam Ellipsin excusare malis.

Περὶ τῶν ὀδόντων. Κεφ. ε.

E ΕΝ τοῖς ὀστοῖς ἀριθμητέον ἐστὶ καὶ τοὺς ὀδόντας, εἰ καί τισι τῶν σοφιστῶν οὐ δοκεῖ. καὶ

De dentibus. Cap. V.

Dentes in ossium numero habendi sunt, etsi secùs nonnulli Sophistæ arbitrentur. Quod si eos

si eos à nobis ossa appellari non sinunt, A æquum sanè erat alio illos nomine donare. Non enim cartilagines, non arteriæ, non venæ, non nerui (vti perspicuò patet) nuncupandi sunt: multoque etiam minus, nec adipis, nec capilli, nec carnis, nec glandulæ, neque vllius simpliciter corporis particulæ nomen illis accommodari potest. Quod si neque in venarum, arteriarum, neruorum, mu- B sculorumve, aut viscerum, neque in eâ, quam modò tractamus, ossium Anatome, de dentibus agemus: nusquam omninò de iis mentio habenda est. Quare perpetuò valeant Sophistæ. Dentes sexdecim vtraque maxilla habet. Priores quaterni, quia secant, Τομεῖς appellantur: hi omnes singulis radicibus nituntur. His deinceps Canini vtrinque hærent, quibus singulæ quoque radices C insunt. Vltrà hos Maxillares quini, ab vtroque latere. Sed qui maxillæ superiori infixi sunt, ternis: qui inferiori, binis radicibus adhærescunt. Nonnullis tamen exceptis, qui suprà sæpè cum quaternis: infrà cum ternis radicibus deprehenduntur, præsertim duo omniũ primi interiores. Tertius perrarò eiusmodi esse inuenitur. Nonnullis autem D non vtrinque quini maxillares, sed quaterni, senive oriuntur. Eos non modò Maxillares, sed Molares quoque appellant, ex translatione (vti arbitror) nomine sumto quod iis cibi, veluti molis Cereales fruges, tenuantur & atteruntur. Caninis nomen inditum est, quod canum dentibus quàm simillimi sunt. Τομεῖς autem (hoc est, incisorios) vocant, siquidem ad cultri similitudinem, ad eos cibos suâpte naturâ incidendos va- E lent, qui mollitiem in se habent: sicuti ad dura cibaria non secanda, sed admodum confringenda canini constituti sunt. Omnes in suorum ossium concauis infiguntur. Ossa quibus continentur dentes, Phatnia: quæ subeunt foramina, Bothria appellant. Ex ossibus dentes tantummodò mollium cerebri neruorum participes sunt, ob idque soli manifestè sentiunt. F

τοίγε δίκαιοι ἦσαν, εἰ μὴ τοῦτο καλεῖν αὐτοὺς ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν, ἑτέρας δοῦναι προσηγορίας αὐτοῖς. ὅτι μὲν γὰρ, οὔτε χόνδρους, οὔτε ἀρτηρίας, οὔτε φλέβας, οὔτε νεῦρα προσήκει ὀνομάζειν αὐτοὺς, ἄντικρυς δῆλον· πολὺ δὲ δὴ μᾶλλον, οὔτε πιμελὰς, ἢ τρίχας, ἢ σάρκας, ἢ ἀδένας, οὐδ᾽ ἄλλο οὐδὲν ἁπλῶς τῶν κατὰ τὸ σῶμα μορίων. εἰ γὰρ οὕτω μήτ᾽ ἐν τῇ τῶν φλεβῶν ἀνατομῇ, μήτ᾽ ἐν τῇ τῶν ἀρτηριῶν, μήτ᾽ ἐν τῇ τῶν νεύρων, ἢ μυῶν, ἢ σπλάγχνων ἐροῦμεν ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ μηδὲ ἐν τῇ νῦν ἐνεστώσῃ τῇ περὶ ὀστῶν, οὐδ᾽ ὅλως ἐροῦμεν οὐδέποτε περὶ αὐτῶν. τοῖς μὲν δὴ σοφισταῖς μακρὰν χαίρειν ῥητέον. ὀδόντες δ᾽ ἑκκαίδεκα ὑπάρχουσι καθ᾽ ἑκατέραν τὴν γένυν, ἔμπροσθεν μὲν τέσσαρες, οἱ τομεῖς ὀνομαζόμενοι, μονόρριζοι πάντες· ἐφεξῆς δὲ αὐτῶν ἑκατέρωθεν εἰσὶν οἱ κυνόδοντες, μονόρριζοι καὶ αὐτοί. εἶθ᾽ a οἱ γόμφιοι] τούτων ἐξῆς ἑκατέρωθεν πέντε, τρίρριζοι μὲν οἱ ἐν τῇ ἄνω γένυι· δυοῖν δὲ ῥιζῶν οἱ ἐν τῇ κάτω. πλὴν πολλάκις εὑρίσκονται, τετράρριζοι μέν τινες τῶν ἄνω· τρίρριζοι δὲ τῶν κάτω, καὶ μάλιστα οἱ πρῶτοι πάντων ἔσωθεν δύο. σπανιώτερον δὲ ὁ τρίτος. τισὶ δὲ οὐ πέντε καθ᾽ ἑκάτερον, ἀλλὰ τέσσαρες, ἢ ἓξ ἔφυσαν οἱ γόμφιοι. καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ καὶ b μύλαι θηλυκῶς,] ἐκ μεταφορᾶς (οἶμαι) τοὔνομα λαβόντες, ὅτι τρίβονται ἐν αὐτοῖς, καὶ λειοῦνται τὰ σιτία, καθάπερ ταῖς μύλαις τοὺς δημητρίους καρπούς. ἀλλὰ καὶ οἱ κυνόδοντες, ὁμοιότατοι τοῖς τῶν κυνῶν ὑπάρχοντες, ἀπ᾽ ἐκείνων ὠνομάσθησαν. οἱ δὲ τομεῖς ἀπὸ τοῦ τέμνειν αὐτοὺς, ὥσπερ σμίλη, ὅσα δύναται) τέμνεσθαι σιτία. δύναται δὲ δηλονότι τὰ μαλακὰ, πρὸς ἃ δὴ γεγόνασιν ὑπὸ τῆς φύσεως, ὥσπερ καὶ πρὸς τὰ σκληρὰ τοὺς κυνόδοντας ποίησεν, οὐ τέμνειν, ἀλλὰ θλᾶν c ἱκανούς] d γεγόμφωνται δ᾽ ἅπαντες ἐν τοῖς τῶν φατνίων βοθρίοις] φάτνια μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ περιέχοντα αὐτοὺς ὀστᾶ· βόθρια δὲ αἱ κοιλότητες, ἐν αἷς ἐμπεπήγασιν, ὀνομάζονται. μετειλήφασι δὲ τῶν ἀπὸ ἐγκεφάλου νεύρων τῶν μαλακῶν ὀδόντες μόνοι τῶν ἄλλων ὀστῶν, ὅθεν γὰρ καὶ σαφῶς αἰσθάνονται μόνοι.

a. Cau-

a. Cautiores omninò Nostro Syluius iuxtà & Ingrassias, cum, Græcâ voce retentâ, *Clauales* seu *Clauosi* addunt. *b.* *Molas* rectè dicit Ingrassias, licet non abhorreat à *Molaribus* reliquorum duorum. Sed cur Noster τὸ θηλυκῶς omittit? Certè, μύλος eiusdem apud Græcos significarionis est: an autem de dentibus quoque in vtroque genere vsurpetur, dubium esse possit ex h. l. Interim Syluius ex Arist. & Ruffo, quin Gal. 9. Vs. part. incunctanter asserit. *c.* ἰκανοὺς lego, inuitis omnibus. Vt sensus sit, *Non secandi, sed frangendi gratia.* Vel, *Vt fractioni, non sectioni idonei sint.* *d.* Vertam ad verbum, *Infixi autem sunt omnes clauorum more præsepiolorum fossulis.* *Ossa enim quibus.*

Περὶ τῶν τῆς κάτω γένυος ὀστῶν.
κεφ. ϛ'.

Οὐδὲ τὸ τῆς κάτω γένυος ὀστοῦν ἐστιν ἁπλοῦν, ὡς ἄν τῳ δόξειεν. ἑψόμενον γὰρ καὶ τοῦτο διαλύεται κατ᾽ ἄκρον τὸ γένειον, ὡς φαίνεσθαι σαφῶς, ὅτι συνεπέφυκει. a τὸ δὲ ἀνατεινόμενον ὡς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μέρος] εἰς δύο τελευτᾷ πέρατα. καὶ τούτων τῶν περάτων τῷ μὲν ὀξεῖ τὸν ἐκ τοῦ κροταφίτου μυὸς δέχεται τένοντα· τῷ δ᾽ ἑτέρῳ διαρθροῦται πρὸς τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, b ὑπὸ τὴν ἀπόφυσιν τὴν μαστοειδῆ,] c κονδυλώδει τινὶ περιφερείᾳ,] κατὰ τῆς ἐνταῦθα d γληνοειδοῦς κοιλότητος] ἐπιβεβηκός.

De ossibus maxillæ inferioris.
CAP. VI.

A Neque maxillæ os inferioris est (vt quispiam putet) simplex: id enim coctum in summâ menti extremitate laxatur, vt ipsum iam coaluisse manifestum iudicium sit. Pars eius, quæ quasi capitulata est, duobus quasi cornibus terminatur: quorum alterum in mucronem desinens, tendinem, à temporis musculo descendentem, recipit. Alterum capitis ossi sub eo exottu, quem B mammillarem vocant, alligatur, ibique in paruulum sinum rotundo quodam quasi tubetculo sese inserit.

a. Balamius heic inuoluit se infeliciter: at Syluius simpliciter & verè ita, *Eius verò pars, quæ sursum ad caput vergit.* Cæterùm, vacare alterutrum, vel ὡς, vel ἐπὶ, certus sum, licet codices Græci impressi vnanimiter vtrumque acceptent. Si scripsit Gal. ὡς, est illud Atticum pro πρὸς. Huic autem, σαφηνείας ἕνεκα, subiecit quidam τὸ ἐπὶ, quod posteà illapsum est in textum ipsum. Hoc de multis aliis locis dicendum fuerit. *b* Syluius vertit, *Propè* ἀπόφυσιν μαστοειδῆ, & monet: ὑπὸ heic Atticè poni, & significare *Ante*, veluti cum dicimus, *Sub horam noctis*, id est, *Ante*, *c.* Hæc non rectè verteris, nisi per circumscriptionem, quâ Syluius est vsus, licet non perstiterit. Vertam, *Condyli modo rotunda extremitate.* *d.* Nimis generale est, quod dicit Noster. Obscurum verò est, quod Syluius air. Quorsum enim *supinitas illa*? Sequar Ingrassiæ vestigia, & ita vertã, *Qua parte cauitas est, oculi angulo non dissimilis*, γληνοειδὴς dicta.

Περὶ ῥάχεως.
κεφ. ζ'.

Τῆς ὅλης a ῥάχεως] οἱ σπόνδυλοι τέσσαρες ἐπὶ τοῖς εἴκοσιν ὑπάρχουσι. παρὰ φύσιν γὰρ ἤδη τὸ πλέον, καὶ τοὔλαττον, ὥσπερ καὶ αἱ b φοξαὶ] κεφαλαί. διαιρεῖται δὲ ἡ σύμπασα σύνταξις αὐτῶν εἰς τράχηλόν τε, καὶ νῶτον, καὶ ὀσφὺν, καὶ ἱερὸν ὀστοῦν. Ὁ μὲν οὖν τράχηλος ἔζευκται τῇ κεφαλῇ· ὁ δὲ νῶτος

De Spinâ.
CAP. VII.

C Spina tota ex vertebris quatuor & viginti constat: quæ si plures, pauciotesve sint, sicuti capita deprauara, quæ fastigiato sunt vertice, præter naturam sunt. Harum contextus omnis in Ceruicem, Dorsum, Lumbos, & Sacrum os diuidirur. Ceruix capiti annectitur. Huic dein Dorsum,

cui pat inest, quæ & pectori, longitudo. Quod subest reliquum, Lumbi appellantur, quorum pars vltima Sacro, latove (vt nonnullis placet) osse finitur. Septem in collo vertebræ sunt, duodecim ad costas, ad lumbos quinque. In primis itaque de ceruicis vertebris (nihil enim refert an ceruicem, collumve appellemus) dicendum est.

A ἐφεξῆς αὐτῷ τέτακται, τηλικοῦτος ὑπάρχων τὸ μῆκος, ἡλίκος περ ἂν ᾖ καὶ ὁ θώραξ. ὅσον δὲ ὑπόλοιπον κάτω, τοῦτ᾽ ὀσφὺς ὀνομάζεται. c κατὰ δὲ τὸ πέρας αὐτῆς τὸ καλούμενον ἱερὸν ὀστοῦν ἔχει.] d ἔνιοι δὲ πλατὺ προσαγορεύουσιν αὐτό.] σπόνδυλοι δέ, κατὰ μὲν τὸν τράχηλον ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσι· κατὰ δὲ τὸν e νῶτον,] δώδεκα· κατὰ δὲ τὴν ὀσφύν, πέντε. περὶ B πρώτων οὖν εἰρήσεται τῶν κατὰ τὸν αὐχένα. f διαφέρει γὰρ οὐδέν, ἢ τράχηλον, ἢ αὐχένα προσαγορεύειν αὐτόν.

a. Non benè vertitur *Spina* simpliciter. Cum enim πολύσημον sit, addi debet *Dorsi*. Syluius, credo, ideò retinet Græcum. *b.* Balam heic circumscriptionibus vtitur, mihi non ingratis, vt ex superioribus patére potest. *c.* Verto, *Qua autem desinit, vocatum Os sacrum habet.* Cæterùm, in oratione Græcâ duo muto. 1. pro αὐτοῦ lego αὐτῆς. Nam & posteà in fœminino vtitur. 2. pro ἔχων lego ἔχει. *d.* Vide licentiam intoletabilem Nostri! *e.* Cur *Costas*? *Dorsum* debuit. *f.* Vide aliud licentiæ exemplum.

De vertebris colli. Cap. VIII.

C Περὶ τῶν κατὰ τὸν τράχηλον σπονδύλων. κεφ. η΄.

EX vertebris colli primæ quidem duę inter se vndique colligantur: reliquarum verò quinque anterior pars nexu constricta firmissimo coalescit. Neque enim (vt nonnulli putant) per cartilaginem coalescunt: verùm ea membrana, quæ geminas spinalis medullæ tuniculas extrinsecus ambit, sese in mediam ipsam sedem insinuans, commune vtrisque vinculum fit. Eâdem ratione & vertebræ omnes se habent, duabus primis exceptis, vti demonstrabimus. Cum autem capitis duplex sit motus; alter quidem annuendo, abnuendoque, alter autem in latera circumagendo: illum vertebræ secundæ processus, (qui, quia figurâ est turbinatâ, Pyrenoides dicitur) potissimùm præstat: hunc verò summa vertebra, quum capitis coronis annectitur, eius scilicet, & ipsius capitis transuersæ partes efficiunt. Pyrenoides autem sursum spectat, atque ab anterioribus vertebræ secundæ partib. proficiscens, valido quodam, rotundoque ligamento capiti alligatur: eique summa vertebra locum, cui aptè ac tutò innitatur, præ-

ΤΩν κατὰ τὸν αὐχένα σπονδύλων, οἱ πρῶτοι μὲν δύο διηρθρῶσθαι a πάντη] τῶν δὲ ἄλλων τῶν πέντε τὸ πρόσω μέρος ἰσχυρὸς συμφυὴς δεσμός. οὐ γὰρ δὴ διὰ χόνδρου γε συμφύονται, καθάπερ οἴονταί τινες· ἀλλ᾽ ὁ τὰς D τοῦ νωτιαίου δύο b μήνιγγας] ἔξωθεν περιλαμβάνων χιτών, εἰς τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν παρεμπίπτων, κοινὸς ἀμφοτέρων γίνεται δεσμός. οὕτω δὲ καὶ κατὰ πάντας ἔχει σπονδύλους, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν, c. ὡς εἰρήσεται.] διττῶν δ᾽ οὐσῶν κινήσεων τῆς κεφαλῆς, τῆς μὲν ἐπινευόντων τε καὶ ἀνανευόντων· τῆς δ᾽ ἐν τῷ περιάγειν ἐφ᾽ ἑκάτερα, τὴν μὲν προτέραν, ἡ τοῦ δευτέρου σπονδύλου d πυρηνοειδὴς ἀπόφυσις] ἐργάζεται μάλιστα· τὴν δ᾽ ἑτέραν ἡ E τοῦ πρώτου πρὸς τὰ κόρωνα τῆς κεφαλῆς διάρθρωσις. ἀλλ᾽ αὕτη μὲν διὰ τῶν πλαγίων γίνονται μερῶν, τοῦτε πρώτου σπονδύλου, καὶ αὐτῆς τῆς κεφαλῆς· ἡ δὲ πυρηνοειδὴς ἀπόφυσις ἀνάντης μέν ἐστιν· ἀπὸ δὲ τῶν προσθίων ἀρχομένη μερῶν τοῦ δευτέρου σπονδύλου συνδεῖται τῇ κεφαλῇ διά τινος εὐρώστου τε ἅμα καὶ στρογγύλου συνδέσμου. Καὶ δὴ καὶ χώραν ἐπιτήδειον ὁ πρῶτος σπόνδυλος αὐτῇ παρέχει,

ἔχει, καθ' ἣν ἀσφαλῶς στηρίζεται. καὶ τις ἕτερος ἐγκάρσιος δεσμὸς, ἐν αὐτῷ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γινόμενος, ἔσωθεν ἐπιβέβληται καὶ αὐτῆς. ἔνιοι μὲν ταύτην ὀδοντοειδῆ καλοῦσιν ἀπόφυσιν· ἱπποκράτης δὲ καὶ ὅλον τὸν δεύτερον σπόνδυλον ὀδόντα προσηγόρευσεν ἀπ' αὐτοῦ. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας ὁ πρῶτος σπόνδυλος δύο κοιλότητας ἐπιπολαίας [γληνοειδεῖς] ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ, παραπλησίας ταῖς ἄνωθεν. εἰσὶ δὲ εἰκότως, αἱ μὲν ἄνωθεν μείζους, [ὡς ἂν τῇ κεφαλῇ διαρθρούμεναι] μικρότεραι δὲ αἱ κάτωθεν, αἷς περιβέβληκε τὸν δεύτερον σπόνδυλον. ἔστι δὲ, ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατός τε ἅμα καὶ ἰσχνότατος· ὁ δὲ ἐφεξῆς αὐτοῦ στενώτερος μὲν, ἀλλ' ὅμως εὐρωστότερος. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ μετ' αὐτόν. ἐφ' ὅσον γὰρ ὁ νωτιαῖος, εἰς τὰς τῶν νεύρων ἀποφύσεις καταναλισκόμενος, ἰσχνότερος ἑαυτοῦ γίνεται· ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν κατωτέρω σπονδύλων εὐρύτητες ἐλαττοῦνται. ἑκάστη γὰρ ἴση τῷ πάχει τοῦ περιεχομένου καθ' ἑαυτὴν ὑπάρχει νωτιαίου. τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν ἅπασι τοῖς σπονδύλοις ἐστὶν, [ὥσπερ γε καὶ αἱ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις,] ἔτι τε πρὸς ταύταις, ἀνάντεις τε καὶ κατάντεις ἀποφύσεις, καθ' ἃς πρὸς ἀλλήλους διαρθροῦνται· τῶν δὲ ἄλλων τὰ μὲν πλεῖστα κοινά· διαφέροντα δὲ ὀλίγα, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐρῶ. τὴν ὀπίσθιον ἀπόφυσιν, ἣν ἄκανθαν ὀνομάζουσιν, ἅπαντες ἔχουσι, πλὴν τοῦ πρώτου σπονδύλου. τούτῳ δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπόφυσις μικρὰ μόνῳ. τῶν δὲ ἄλλων ἁπάντων τὰς πλαγίας ἀποφύσεις ἀεὶ διατετρημένας ἔχουσιν οἱ κατὰ τὸν τράχηλον μόνοι, πλὴν τοῦ ἑβδόμου, ὅσπερ δὴ καὶ ἔσχατος αὐτῶν ὑπάρχει. σπανίως δ' ἄν ποθ' εὕροις καὶ τούτῳ διατετρημένας. τὰς δὲ αὐτὰς ἀποφύσεις, ἀτρέμα πως διχοειδεῖς οἱ κατὰ τὸν τράχηλον ἔχουσι μόνοι, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν. ἁπλαῖ γὰρ τούτοις εἰσί. τῷ δὲ ἕκτῳ διπλαῖ σαφῶς εἰσί, καὶ μέγισται τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὥσπερ γε καὶ αὐτός ἐστι μέγιστος. καὶ ἡ ἑτέρα δὲ αὐτῶν ἡ ἔνδον, ἱκανῶς πλατεῖα. πρόμηκες δὲ ἑκάστου τὸ πρόσθιον μέρος, ᾧ καὶ συμφύονται πρὸς

A bet: in eademque transuersum quoddam ligamentum oritur, quod illi intus aduoluitur. Hunc ipsum processum à dentis similitudine Odontoeide nonnulli vocant. Vnde Hippocrates totam etiam secundam vertebram *dentem* quandoque nominauit. In inferiore quoque summæ vertebræ parte duo sunt sinus leniter caui, quosque ab ocularis sinûs similitudine Glenoeidas appellant, similes superioribus:

B sed sinus superiores, cum caput ipsum excipiant, non ab re sunt maiores: infra verò minores sunt, qui vertebram secundam admittunt. Summa vertebra latissima, tenuissimaque est; secunda angustior quidem, sed tamen validior. Ac reliquæ deinceps eodem modo se habent. Quò enim spinæ medulla in gignendis neruis consumitur, attenuaturque magis:

C eò inferiorum vertebrarum foramina minuuntur. Quorum vnumquodque medullæ, quam complectirur, crassitudine æquale est. Atque id in vertebris omnibus commune est, quemadmodum transuersorum quoque processuum, eorumque, qui deorsum, sursumque versum spectant, quibus inter se connectuntur, communis est ratio. Quod ad cætera attinet,

D in pluribus quidem conueniunt: in paucis differunt, quod dicemus posteà. Posteriorem processum, quem spinam vocant, omnes habent vertebræ, primâ exceptâ, cui soli in parte anteriore exiguus quidam inest processus. Ex cæteris omnibus vertebris earum tantùm, quas ceruicis esse diximus, transuersi processus semper perforati sunt, septimâ, eâdemque vltimâ exceptâ, cui in-

E terdum etiam, sed raro, à latetibus foramina insunt. Hos ipsos processus solæ ceruicis vertebræ leniter quasi bipartitos gerunt, præter duas primas, in quibus, simplices habentur: in sextâ verò duplices manifestè appatent, & cæterorum omnium maximi, sicuti & ea ipsa maxima est, quorum in-

F ternus latus admodùm est. Pars cuiuslibet vertebræ anterior, quà inter

intet se coalescunt, earum potissimùm, A quæ in ceruice sunt, primâ exceptâ, oblonga est. Neruis autem, ex spinæ medullâ orientibus, ac iuxtâ vertebrarum compages prodeuntibus, vtraque vertebra parem primæ quasi operam confert: in cæteris superior, aut magnâ ex parte, aut omninò id præstat.

ἀλλήλους, τοῖς ἐν τῷ τραχήλῳ μάλιστά ἐστι, πλέων τοῦ πρώτου. τοῖς δὲ ἐκφυομένοις τοῦ νωτιαίου νεύροις, καὶ κατὰ τὰς συμβολὰς τῶν σπονδύλων διεκπίπτουσιν, ἑκάτερος τῶν τοῦ τραχήλου σπονδύλων ἴσον πως συντελεῖ h τῷ πρώτῳ.] τῶν δὲ ἄλλων ἁπάντων ὁ ὑπερκείμενος, ἤτοι τὸ πλεῖστον, ἢ τὸ σύμπαν.

a. *Vndique* est, seu *vndiquaque*, non autem *Omninò*, vt eruditissimus Syluius vult. *b.* Retinenda potiùs est vox Græca, quam hoc, illove modo vertenda. *c.* εἴρηται leg. esse ex Oribasio Costæus censet. *d.* Retinendum hoc quoque fuerat. Vt enim in vniuersum dicam, τεχνικὰ illa, quà pote, seruanda sunt, aut certè vno verbo, vel præmittenda, vel postponenda explicatio Latina. *e.* Heic idem faciendum est. *f.* Cautè Syluius, *Cum capiti per diarthrosin articulentur*. *g.* Int. noster vehementer hæc inuoluit, addita etiam repetitione inani. *h.* τῷ πόρῳ legendum esse credo Syluio. Nam, vt inquit, 13. Vs. part. τρῆμα habet. Nobiscum est Ingrassias.

De vertebris dorsi.

Cap. IX.

Quod Thoracis vertebræ sint duo- B decim, anteà diximus: præterquam, quod aliquando (tametsi rarò) aliquibus vel deest vna, vel superest. Sed superesse rariùs, quam deesse, inuenitur. Hæ omnes ad decimam vsque processus habent permagnos, tùm eos, qui sursum, deorsumque versùm spectant, tùm verò etiam transuersos, quibus Costæ annectuntur. Corpus autem ipsarum à superiore parte ad inferiorem leniter protensum, inter eos C sensim desinit, qui insequuntur. Hæ item Dorsi vertebræ ad decimam vsque spinæ colli persimilem spinam conficiunt, à summo scilicet ad imum tendentem: contrà, quæ infrà decimam est, ab imo ad summum protenditur. Sed in duabus, quæ decimam subsequuntur, haud ita planè id apparet, vt in reliquis. Idem quoque processibus transuersis accidit. Nam qui supra decimam sunt, deorsùm: qui infra, sursum D spectant. Qui in decima duntaxat habentur, in neutram partem inclinant. Hæc enim sola non modò sursum, sed deorsum quoque spectantes processus, tanquam tubercula quædam, sicuti prima ceruicis vertebra sinus vtrinque nõ admodùm desidentes habet. In

Περὶ τῶν κατὰ νῶτον σπονδύλων.

κεφ. θ'.

Ὅτι μὲν δώδεκα τὸν ἀριθμόν εἰσι τοῦ θώρακος σπόνδυλοι, πρόσθεν εἴρηται· a πλὴν εἰ σπάνιόν τινι] λείπων εἷς, ἢ περιττεύων εὑρεθήσεται. b καὶ τούτων δὲ αὐτῶν τὸ περιττεύειν τοῦ λείπειν σπανιώτερον.] c ἅπασι δ' αὐτοῖς αἱ τῆς ἀκάνθας ἀποφύσεις μέγισται τυγχάνουσιν οὖσαι, μέχρι τοῦ δεκάτου. μεγάλαι δὲ οὐχ ἥκιστά εἰσι καὶ αἱ κατὰ τὸ πλάγιον, αἷς διαρθροῦνται πρὸς τὰς πλευράς. αὐτὸ δὲ αὐτῶν τὸ σῶμα, κατὰ μὲν τὸν πρῶτον, ἀτρέμα πως ὑπάρχει προμήκες εἰς τὰ κάτω· παύεται δὲ ἐν τοῖς ἐφεξῆς κατὰ βραχύ.] καὶ μὲν δὴ καὶ τὴν ἄκανθαν ἄχρι μὲν τοῦ δεκάτου σπονδύλου τοῖς κατὰ τὸν τράχηλον ὁμοίως ἔχουσιν, ἄνωθεν κάτω φερομένην· ἔμπαλιν δὲ ἀπὸ τοῦ δεκάτου κάτωθεν ἄνω φέρεται ῥέπουσα, κατὰ μὲν τοὺς δύο τοὺς ἐφεξῆς αὐτοῦ ἀμυδρῶς· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, σαφῶς. Ταυτὸ δὲ τοῦτο πεπόνθασι καὶ αἱ κατὰ τὸ πλάγιον ἀποφύσεις, κάτω μὲν τῶν ὑπὲρ τὸν δέκατον· ἄνω δὲ τῶν μετ' αὐτὸν ῥέπουσαι. Μόναι γὰρ αἱ κατὰ τὸν δέκατον ἀρρεπεῖς εἰσι. Καὶ γὰρ μόνος οὗτος ὁ σπόνδυλος, οὐ τὰς ἀναντεις μόνον· ἀλλὰ καὶ τὰς κατάντεις ἀποφύσεις d εἰς κονδυλώδη πέρατα] τελευτώσας ἔχει, καθάπερ ὁ πρῶτος τῶν κατὰ τὸν τράχηλον ἑκατέρας γλωσσίδας. Τῶν δὲ

ἄλλων, τοῖς μὲν ὑπερκειμένοις τοῦ δεκάτου, A κονδυλώδεις μέν εἰσιν αἱ ἀνάντεις γλωσσοειδεῖς δὲ αἱ κατάντεις· τοῖς δ' ὑποτεταγμένοις, ἀνάπαλιν.

cæteris, ſupra quidem decimam proceſſus, qui ſurſum vergunt, extuberantes: qui deorſum, leniter ſinuati ſunt: infrà verò contraria ſolet eſſe ratio.

a. Leg. eſt, legerúntque adeò Intt. πλεῖον εἰ (ὅπερ σπάνιον) τινὶ, vel ποι. b. Cum vertebrarum dorſi numerus (verba ſunt Coſtæi) coſtarum numero reſpondeat, ſicuti coſtas rarius vndecim, quam tredecim reperiri ſcribit Gal. 8. Exerc. Anatom. 1: ita heic leg. eſt tranſpoſitis vocibus, τὸ λείπειν τοῦ περιττεύειν σπανιώτερον. Idem Ingraſſ. vult. Idem Riolanus, Com. in h. l. c. Clariùs & fideliùs, inquit idem Coſtæus, *His omnibus, ad decimam vſque, proceſſus ſpinæ maximi ſunt: magni item non parùm & tranſuerſi, quibus ad coſtas dearticulantur. Corpus autem ipſarum, in primâ quidem leuiter quodammodo ad inferiora protenſum eſt: ſenſim autem in iis, quæ ſequuntur, ceſſat.* Hæc prompta mihi eſſe videntur ex officinâ Syluii, niſi quod addita non ſunt illa initia, *Et obliquæ, tùm ſurſum, tùm deorſum ſpectantes.* Idem Sylu. ait, id, quod de *Corpore* dicitur, Oribaſio prætermiſſum eſſe, additque, Licet τὸ αὐτῶν ad *ſpondylos* referri poſſit: commodiùs tamen ad *Coſtas* referri. Et ideò poſteà etiam legit, ἐν ταῖς ἐφεξῆς. d. Rectè idem Syluius, *In fines condylodes, hoc eſt, leuiter capitulatos.*

Περὶ τῶν κατ' ὀσφὺν σπονδύλων. κεφ. ι'.

ΠΕρὶ τῶν κατὰ τὴν ὀσφὺν σπονδύλων, τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν ἤδη προείρηται. B καὶ γὰρ ὅτι πέντε, καὶ ὅτι μέγιστοι μὲν οὗτοι τῶν ἄλλων εἰσὶ, καὶ παχύτατοι· τὸ δ' ἔνδον ἑκάστου τρῆμα στενὸν, ὥσπερ γε καὶ ὁ κατ' αὐτοὺς a νωτιαῖος,] ἰσχνός. ἀλλὰ καὶ ὅτι τὰς ἀποφύσεις ἄνω νευούσας ἔχουσι, καὶ ὅτι διὰ μόνου τοῦ προτεταγμένου τὸ νεῦρον διεκπίπτει, καὶ ὅτι τῶν ἀνάντων τε καὶ κατάντων ἀποφύσεων, ἐν αἷς C πρὸς ἀλλήλους διαρθροῦνται, κονδυλώδη μὲν ἐστὶ τὰ τῶν ὑπερκειμένων πέρατα γληνοειδῆ δὲ τὰ τῶν ὑποκειμένων, εἴρηται πρόσθεν. εἰ δέ τι πρόσεστιν αὐτοῖς ἴδιον ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, b ἐν τῷδε] λεχθήσεται. τρήματα τοίνυν ἄτακτα κατὰ τὸ ἔνδον μέρος ἐν ἑκάστῳ τῶν κατὰ τὴν ὀσφὺν σπονδύλων εἰσὶν (εἰς ἃ καταφύονται φλέβες) ἅπερ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις, ἢ οὐδ' ὅλως, ἢ παντάπασιν ὀλί- D γοις μικρὰ· κατὰ δὲ τούτους, καὶ σαφῆ, καὶ πολλὰ φαίνεται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἄλλη τίς ἐστι κατάντης ἀπόφυσις ἐν αὐτοῖς ἐκ πλευροῦ (παρὰ τὴν ἔκφυσιν τοῦ νεύρου) τεταγμένη. καὶ αὕτη ποτὲ μὲν ἐν ἅπασιν ἐστὶ· ποτὲ δ' ἐν τοῖς ὑστάτοις, ἢ σμικρὰ παντάπασιν, ἢ οὐδ' ὅλως ἐστίν. οἱ δὲ ὑπερκείμενοι διὰ παντὸς ἔχουσιν αὐτὴν, ὥσπερ καὶ οἱ ἔσχατοι τοῦ νώτου δύο.

De lumborum vertebris. Cap. X.

DE lumborum vertebris omnia ferè priùs retulimus. Nam quod quinque, omniúmque maximæ & craſſiſſimæ ſint, quódque anguſtum in ſingulis intus foramen, tenuiſque medulla inſit, quod ſurſum illarum proceſſus ſpectent, quod ab eâ duntaxat vertebrâ, quæ propoſita eſt, neruus exiliat, quod ſurſum deorſumq́; verſum ſpectantium proceſſuum, quibus inter ſe colligantur, eorum quidem, qui ſuperimponuntur, extrema extuberantia: eorum verò, qui ſubiiciuntur, leniter caua ſint, anteà diximus. In hoc autem capite, ſi quid in his eſt proprium, rarúmque, quod non ſit in aliis, explicabimus. Singulis ergò lumborum vertebris interiore in parte foramina, nullo ordine diſpoſita, inſunt (in quæ ſeſe inſerunt venæ) ibique permulta, manifeſtaque apparent. In cæteris vertebris, vel nulla viſuntur, vel perexigua omninò ſpectantur. Hæ quoque vertebræ proceſſu quodam abundant ad inferiora vergente (iſque iuxta nerui ortum ſitus eſt) quem nonnunquam vertebræ omnes habent. In poſtremis aliquando, vel puſillus admodùm, vel nuſquam cernitur. Idem ſuprà poſitis vertebris, non ſecùs ac duabus dorſi poſtremis, ſemper ineſt.

a. Intt. addunt *Medullæ*: verùm in Græcis addi planè necesse non est. Credo enim Syluio, qui dicit, Galenum aliquando ita simpliciter loqui. Quin fieri id autoritate Hipp. 3. Artic. 47. iam video. *b. Heic*, malim.

De osse sacro.

Cap. XI.

A ET hoc os vertebris, quâ scilicet cum eâ, quæ suprà posita est, alligatur, proportione respondet. Namque deorsum spectantes illius vertebræ processus ab osse sacro excipiuntur: sicuti eos ipsa, qui supra se siti sunt, recipit. Eius quoque spina similis est ei, quam cæteræ habent vertebræ. Ipsius autem transuersi processus grandes, patentesque sunt, quibus exteriore in parte sinus inest quidam leniter cauus, in eumque B ilium ossa ingrediuntur. Ipsum os ex tribus particulis, tanquam ex propriis quibusdam vertebris constructum est: harumq; in extremitate os aliud quartum, quod Coccyx nominatur, additum est. Hæ si coquendo relaxentur, deglutinenturque ad vertebrarum similitudinem structa esse videbuntur. C Nerui autem, qui à spinæ medullâ per sacri ossis foramina prodeunt, iuxtà suarum veluti vertebrarum compages, sicuti per spinam totam prosiliunt, non tamen ab vtroque latere, sed intrinsecus quidem atque extrinsecus. Hique omnes tria constituunt paria.

Περὶ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ.

κεφ. ια΄.

A ΚΑὶ τοῦτο τοῖς σπονδύλοις ἀνάλογον ἔχει, κατά γε τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον διάρθρωσιν. ὑποδέχεται γὰρ αὐτοῦ τὰς καταντεῖς ἀποφύσεις, ὡς ἐκεῖνος τὰς περὶ αὐτοῦ. καὶ μήν γε καὶ τὴν ἄκανθαν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις. αἱ δὲ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις αὐτοῦ, a μεγάλαι τέ εἰσι καὶ πλατεῖαι,] καὶ τῶν ἐκτὸς μερῶν ἔχει τινὰ κοιλότητα γληνοειδῆ, καθ᾽ ἣν ἐπιβέβηκε τὰ τῶν ὀστᾶ. B σύγκειται δὲ ἐκ b τριῶν] μορίων, ὥσπερ τινῶν ἰδίων σπονδύλων, οἷς τέταρτον ἐπίκειται κατὰ τὸ πέρας ὀστοῦν ἕτερον, ὃ καλοῦσι κόκκυγα. διαλυθέντων δὲ ὑφ᾽ ἑψήσεως ἁπάντων, ἡ σύνταξις ὁμοία φαίνεται τῇ κατὰ τοὺς σπονδύλους. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου διὰ τῶν τρημάτων C αὐτοῦ διεκπίπτοντα νεῦρα, κατὰ μὲν τὰς συντάξεις τῶν οἷον σπονδύλων ἐν αὐτῷ διεξέρχεται, καθάπερ καὶ καθ᾽ ὅλην τὴν ῥάχιν· c οὐ μὴν ἐκ τῶν πλαγίων γε μερῶν,] ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ ἔνδον τε καὶ ἔξωθεν. εἰσὶ δὲ ἅπασαι τρεῖς αὐτῶν συζυγίαι.

a. At 12. Vs. part. vlt. λεπταὶ dicuntur? Vesalius accusat Gal. ipsum: Puteus, Apolog. lib. 1. conciliationem meditatur, quam videat, qui vult. Mihi locus hic videtur esse integer: ille autem in de Vs. p. in mendo cubare, quod ibi indico. Fieri enim solet, vt minus attenti simus particularibus, cum occupamur in vniuersalibus. Si placet, Riolanum adi, & vide, Quomodo defendere velit vtramque lectionem? *b.* At eodem 12. Vs. part. 12. componitur ἐκ πεττάρων ὀστέων? Heic mira sunt reprehendentium & defendentium studia! Defendunt, adeoque ternarium numerum acceptant, Syluius, Falloppius, Ingrassias & Puteus; sed dicunt, *Sub quaternario illo comprehendisse Gal. os coccygis.* Quod ipsum quia non vnam habet instantiam; & verò os sacrum in homine, nec tribus, nec quatuor constat ossibus, sed sex: incidimus in ζυγομαχίαν illam, *An Gal. secuerit homines?* Apud Vesalium quia res certa est, non secuisse, breuis est responsio: *In cane & simiâ constat ex tribus ossibus.* Apud me quia dubium est; quin imò, quia certum est vidisse sceleta humana: res vtrobique facilis est. Scribo enim, & heic, & ibi, ἐκ ϛ΄. Nimirùm, quod conqueruntur summi viri, Casaubonus, Mercurialis, Pacius, alii, *Non est maior varietas in Ms. quam in numeris.* Plura si vis, suppeditabit idem Riolanus. *c.* Syluius heic est cum Balamio nostro: at Ingrassias, *Non quidem ex transuersis partibus.* Cum hoc videtur stare velle Costæus.

Περὶ τοῦ κόκκυγος.

κεφ. ιβ'.

Ἐπὶ τῷ πέρατι τοῦ πλατέος, ἕτερον ὀστοῦν ἐστὶ τὸ καλούμενον κόκκυξ, ἐκ μιῶν a καὶ τοῦτο] συγκείμενον ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων, ἢ κατὰ τὸ πλατύ, καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τὸ πέρας ὑποκείμενον. διεξέρχεται δὲ καὶ κατὰ τὰς τούτων συντάξεις ἐκ τῶν ὀπίσω b μερῶν νεῦρα. πρώτη μὲν συζυγία, καθ' ἃ μέρη ψαύει τοῦ πλατέος ὀστοῦ· δευτέρα δὲ κατὰ τὴν τοῦ πρώτου c τῶν ἐν ἑαυτῷ] πρὸς τὸ δεύτερον σύνταξιν. καὶ τρίτη κατὰ τὴν τοῦ δευτέρου πρὸς τὸ τρίτον. ὅσον δὲ ὑπόλοιπον τοῦ νωτιαίου, κατὰ τὸ πέρας αὐτοῦ τοῦ τρίτου διεξέρχεται, μόνον ἄζυγες.

De coccyge.

CAP. XII.

A In imo lati ossis aliud os subest, quod Coccyx appellatur, idque ex tribus peculiaribus particulis constat. Ex plus cartilaginis, potissimumque in extremo, quàm latum os habent. Iuxta earundem compages, nerui posteriore ex parte prodeunt. Gemini priores ex eâ oriuntur parte, quâ Coccyx latum os attingit: insequens par inde ortû habet, B vbi prima huius ossis pars cum secundâ committitur. Duo alii inde egrediuntur, quâ secunda eiusdem pars cum tertiâ coniungitur. Iuxta tertiæ huius extremitatem, quod reliquum est ex spinæ medullâ simplex, nullique associatum prosilit.

a. Heic aliquis fortasſis, *Hoc manifestè repugnat correctioni tuæ numerali*: Fateor: sed adduco pro me, & Balamium, & Syluium, qui studio omittunt. *b.* Quia l. de Anat. neru. vlt. verbis dicitur, *Ex internis & externis huius ossis foraminibus neruos excidere*: putat Eustachius in Oss. ex. alterum heic periisse. Legit igitur, ἐκ τῶν ὀπίσω καὶ πρόσω μερῶν. Idem moliri Syluium, posteà comperi. Idem Riolanum, vtrumque Com. in h. l. *c.* Nisi valdè fallor, & hæc studio fuêre omissa à Balamio iuxtà & Syluio. Ingrassias quidem vertit, vt & superius illud: sed quid proficit?

Περὶ τῶν τοῦ θώρακος ὀστῶν.

κεφ. ιγ'.

a Στέρνον,] καὶ πλευραί, καὶ τῆς ῥάχεως οἱ κατὰ τὸν νῶτον σπόνδυλοι, τὰ τοῦ θώρακός ἐστιν ὀστᾶ. δώδεκα μὲν ἑκατέρωθεν αἱ πλευραί, καθάπερ καὶ οἱ σπόνδυλοι· b (διήρθρωται] γὰρ ἑκάστη πρὸς ἕνα) τὰ δὲ τοῦ στέρνου, συνήρθρωται μὲν ἀλλήλοις· ἑπτὰ δ' ἐστὶ τὸν ἀριθμόν, ἴσαι περ καὶ αἱ πρὸς αὐτὸ c διηρθρωμέναι] πλευραί. τῷ κάτω δ' αὐτοῦ πέρατι τρίγωνος ἐπιπέφυκε χόνδρος. ἡ μὲν δὴ πρὸς τοὺς σπονδύλους ἑκάστης τῆς πλευρᾶς διάρθρωσις ὧδε ἔχει· τῇ ῥίζῃ τῆς πλαγίας αὐτῶν ἀποφύσεως ἐπιβέβηκε ἡ τῆς πλευρᾶς ἀρχή, διά τινος d κονδυλώδους ἐξοχῆς.] ἡ δὲ ὑποδεχομένη κοιλότης ταύτην, ἐπιπολῆς ἐστι καὶ μικρά, καὶ ῥέπουσιν ἄνω μᾶλλον αἱ ἀμφότεραι, καὶ ἡ κοιλότης, καὶ ἡ τῆς πλευρᾶς ἀρχή. e τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε καθ' ὅλης ὑποχεῖται τῆς πλαγίας ἀποφύσεως ἡ πλευρά, κἀπειδὰν, ἤδη κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ἡ διάρθρωσις ἑτέραν ἐργάζεται, ῥέπουσαν κάτω, ὡς γίνεσθαι διττὴν διάρθρωσιν τῇ πλευ-

De thoracis ossibus.

CAP. XIII.

C Ossa pectoris, Costæ, itemque ex spinâ dorsi Vertebræ, Thoracis sunt ossa. Costæ ab vtroque latere duodecim, sicuti & vertebræ. Singulæ enim cum singulis vertebris connectuntur. Ossa pectoris per Synarthrosin inuicem copulantur. Sunt autem numero septem, sicuti costæ, quæ cum eo alligantur. Imo pectoris Ossi Cartilago triangula adnascitur. Cum vertebris D costæ singulæ ad hunc modum nectuntur. Ad radicem transuersi ipsarum processus costæ principium extanti quodam tuberculo superinseritur, ibique sinu paruulo, & leniter cauo excipitur: amboque tùm sinus, tùm costæ principium ad superiora magis vergunt. A radice deinde per totum transuersum processum costa superuehitur, in ipsiusque extremo, alio etiam E nexu ad inferiora vergente, constringitur. Quò fit, vt costa duobus modis

 ipsi

ipsi vertebræ annectatur. Rursusque costarum connexio cum osse pectoris latet admodum sensum. Apparet tamen membranosis ligamentis, quibus vndiquaque contegitur, remotis. Namque ibi singularum pars cartilaginosa in tuberculum desinens, singulis pectoris ossibus, lenem quendam & superficiarium sinum in se habentibus, nectitur. Quarum motus exiguus adeò est, vt Synarthrosis appellari queat. In multis quidem aliis corporis partibus de structuris ossium ambigitur, incertumque est, an ea per diarthrosin, vel synarthrosin copulentur. Tota pectoralis ossis figura à nonnullis, quia gladii similitudinem repræsentat, Xiphoides nominatur. Alii, non pectorale os totum, sed eam duntaxat cartilaginem, quæ in imo eius est, ad hunc modum vocant. Costis non vna est, simplexque figura. Namque vbi vertebris annexæ sunt, in anteriora pariter atque inferiora feruntur, multumque ita progressæ, rursusque sursum versæ, protinus ad os pectoris recuruantur. Ob idque quidquid earum cum pectoris osse committitur, non os est, sed in cartilaginem degenerat. Quinque quæ supersunt costæ, Nothæ appellantur. Eæ cum septo transuerso, atque inter se connatæ, conglutinatæque sunt, & in exquisitam cartilaginem finiunt. Postremo ab aliis tantummodo in imo secernitur, ac reuera notha est. Iis atque aliis costis non par omnibus longitudo, sed supernæ, infernæque breuiores sunt, mediæ prolixiores.

A ρᾳ πρὸς τὸν σπόνδυλον. ἡ δὲ αὖ πρὸς τὸ στέρνον αὐτῶν διάρθρωσις, ἀσαφεστέρα μέν ἐστιν· οὐ μὴν ἄδηλός γε οὐδ' αὐτή, τοὺς περικειμένους συνδέσμους ἀφελόντι. διαρθροῦται γὰρ ἑκάστης ἐνταῦθα τὸ χονδρῶδες μέρος, εἰς κονδυλώδη τελευτώσης κεφαλήν, ἑκάστῳ τῶν κατὰ τὸ στέρνον ὀστέων, ἐπιπόλαιόν τινα κοι- B λότητα κεκτημένων. βραχεῖα δὲ οὕτως ἡ κίνησις αὐτῶν ἐστιν, ὡς δύνασθαι καὶ συνάρθρωσιν ὀνομάζεσθαι. πολλαχόθι δὲ καὶ ἄλλοθι τοῦ σώματος ἐπαμφοτερίζουσιν αἱ συνθέσεις τῶν ὀστῶν, ὡς ἀπορεῖν, εἴτε διαρθροῦσθαι πρὸς ἀλλήλας λεκτέον αὐτάς ἐστιν, εἴτε συναρθροῦσθαι. τὸ δὲ σύμπαν σχῆμα, τοῦ μὲν στέρνου ξίφει παραπλήσιον ὑπάρχει· διὸ καὶ ξιφοει- C δὲς ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτό. τινὲς δὲ οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ πέρατι μόνον αὐτοῦ χόνδρον οὕτως ὀνομάζουσι. τῶν δὲ πλευρῶν οὐχ ἕν, οὐδὲ ἁπλοῦν τὸ σχῆμα. μετὰ γὰρ τὴν πρὸς τοὺς σπονδύλους διάρθρωσιν, ἐπὶ τὰ πρόσω τε ἅμα καὶ κάτω φερόμεναι, καὶ μέχρι πολλοῦ τοῦτο πάσχουσαι, πάλιν ἀνανεύουσιν ἄνω πρὸς τὸ στέρνον, ἀθρόαν τινὰ ποιούμεναι καμπήν. D ὅθεν περ ἤδη τὸ πρὸς τὸ στέρνον αὐτῶν ἅπαν, f οὐκ ὀστοῦν ἐστιν,] g ἀλλὰ χόνδρος.] αἱ δὲ ὑπόλοιποι πέντε, καλοῦνται μὲν νόθαι· συμφύονται δὲ τῷδε διαφράγματι καὶ ἀλλήλαις, εἰς ἀκριβῆ τελευτῶσαι χόνδρον. h ἡ δὲ ὑστάτη μόνη κεχώρισται κατὰ τὸ πέρας αὐτῶν,] καὶ ὄντως ἐστὶ νόθη. τὸ μῆκος δὲ οὐδὲ ταύταις, οὔτε ταῖς ἄλλαις πλευραῖς ἴσον ἁπάσαις ἐστίν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν βραχύτε- E ραι τυγχάνουσιν οὖσαι· μακρότεραι δὲ αἱ μέσαι.

a. Malim cum Syluio retinere, quàm vertere cum nostro, Ingrasiâque. *b*, Quid si legam συμπέφυκε? Ita enim respondebit rerum naturæ. Interim in canibus & felibus συνάρθρωσιν esse animaduersum fuit. *c*. Ingrass. vellet, ἠρθρωμέναι, vel συνηρθρωμέναι. Tu autem vide, quisquis es, quam temerarius sit Bal. noster in vertendis his vocibus! *d*. Dic simpliciter *Eminentiâ condylode*. *e*. Hæc periodus multimodis suspecta mihi est. Interim consentiunt Intt. in extorquendo sensu. *f*. Eleganter Oribasius, animaduersore Costæo, οὐκ ἔτ' ὀστοῦν ἐστι; *Non amplius os est*. *g*. Bal. hæc corrupit, cum dicendum fuisset sine circuitione, *sed cartilago*. *h*. Intt. heic neutiquam satisfaciunt mihi. Vertam, *Inter omnes autem sola vltima à reliquis, quæ desinunt ipsæ, secedit*.

Περὶ

Περὶ τῶν ὠμοπλατῶν, κεφ. ιδ'.

A Αἱ a ὠμοπλάται,] κεῖνται μὲν ὄπισθεν τοῦ θώρακος· συμφύονται δὲ διὰ μυῶν, τῷ τε κατ' ἰνίον ὀστῷ τῆς κεφαλῆς, b καὶ τῇ τῆς ῥάχεως ἀκάνθῃ,] καὶ ταῖς τοῦ θώρακος πλευραῖς, καὶ τῷ περιτεταγμένῳ τοῦ λάρυγγος ὀστῷ. B ἀνώμαλοι δέ εἰσιν ἱκανῶς, καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν ἀνόμοιαι. κυρταὶ μὲν γὰρ ἔξωθεν· ἔσωθεν δὲ σιμαί. καί, λεπτὴ μὲν ἡ κάτω βάσις αὐτῶν καὶ περιμήκης· τὸ δὲ ἄνω πέρας παχύ τε καὶ μικρόν. ἐπαλείφεται δὲ αὐταῖς πολλαχόθι χόνδρος, c καὶ πλεῖστος τὴν βάσιν:] ἀφ' ἧς d ἀρχομένη τῆς ῥάχεως] ταπεινὴ κατὰ μικρὸν προσαυξάνεται, μέχρι τῶν κατὰ τὸ ἀκρώμιον ἀνιοῦσα C χωρίον. συναρθροῦται δὲ αὐτῇ κατὰ τοῦτο ἡ e κλεὶς.] καὶ τινὲς μὲν τῶν ἀνατομικῶν αὐτὴν τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὀνομάζουσιν ἀκρώμιον f ἁρμονίαν.] ἔνιοι δὲ τρίτον ἕτερον παρ' ἀμφότερα τὰ συζευγνύμενα φασὶν ὀστοῦν ὑπάρχειν, ἐν ἀνθρώποις μόνοις εὑρισκόμενον, ὃ κατακλεῖδα τε καὶ ἀκρώμιον προσαγορεύουσιν. D ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ἀπόφυσίς τις ὑπόκειται τῇ ὠμοπλάτῃ. ὀνομάζεται δὲ αὐχὴν ὠμοπλάτης. ᾧ κατὰ τὸ πέρας εἰς κοτύλην τινὰ τελευτῶντι, τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ διαρθροῦται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ταύτῃ ἔσωθεν ἀπόφυσις ὀξεῖα καὶ σμικρά. καλοῦσι δ' αὐτήν, οἱ μὲν ἀγκυροειδῆ· οἱ δὲ κορακοειδῆ, διότι τὸ E πέρας αὐτῆς ἐκτὸς ἐπινένευκεν, ὥσπερ κορώνη.

De Scapulis. Cap. XIV.

Scapulæ post thoracem sitæ sunt. Eæ cum osse occipitii, cumque etiam thoracis costis, & eo osse, quod gutturi præiacet, musculorum operâ copulantur. Eædemque inæquales sunt satis, atque omni ex parte dissimiles, gibbæ quidem exteriore ex parte, intrinsecus simæ. Ipsæ etiam in imâ basi tenues, oblongæque summâ in parte crassæ, parvæque sunt. Os scapulæ maiore ex parte cartilagine, sed vberiùs in imo contegitur: â spinaque tenue inchoatur, paulatimque plenius efficitur, donec ad acromii locum peruenerit, ibique cum iugulo connectitur. Hanc ipsam compactionem nonnulli Anatomes periti Acromion vocant. Alii præter hæc ambo, quæ coniunguntur, tertium os esse inquiunt, quod in ipsis tantummodò hominibus deprehenditur. Id Cacleida & Acromion appellant. In eâ parte, scapularum ossi processus quidam subest, quem scapulæ ceruicem nominant, isque in extremo in acetabulum desinens, cum humeri capite alligatur. Est etiam huic ossi alter interiore in parte exiguus, acutusque processus, qui, cum anchoræ vel coruini rostri similitudinem referat, Ancyroeides â nonnullis, Coracoeides ab aliis nuncupatur, quandoquidem extrema eius pars, vti corniculæ rostrum, exteriùs inclinat.

a. Certum quidem est esse τὰ παρακείμενα τῷ ὤμῳ ὀστᾶ πλατέα, *Ossa illa lata, quæ humeri seu brachii articulo posterius adiacent, vt leuiter immutem Ruffi verba*: sed incertum est, An sint *Scapulæ*, seu *Scopula*, seu *Scoptula* mauis Latinorum. Vellem igitur retinere cum Syluio toties laudato. b. Verto, *Et acuto rhacheos processui*, *qui spina propriè dicitur*. c. Verte cum Ingrassia *Et plurima basin*. Noster videtur quærere obscuritatem, etiam in seq. d. Syluius legit, ἀρχομένη τῆς ῥάχις. Id quomodo probet, videre tibi licet apud ipsum. Mihi placet coniectura, siue Gregorii, siue Caii, quam Sal. etiam Alberrus adscribit ἀρχομένη ἡ ῥάχις. e. *Iugulum* verti non sinam. Vide Com. nostra in 13. Vs. part. 11. f. Satagit quidem Ingraff. vt defendat hanc vocem ex 5. Ex. Anat. 3. Ego verò puto, heic quoque olim scriptum fuisse, ἡ ἀκρωμίαν, quæ in ἁρμονίαν tàm facilè degenerare potuit, quàm facilè fuit coniungi posteà vtramque vocem. Deleo igitur cum Bal. Syluio & Riolano.

De iugulis.
CAP. XV.

A Iugula ab vtroque latere summæ pectoralis ossis extremitati annectuntur: eaque fistulosa sunt, figuráque & crassitie inæquabili. Pars enim eorum inferior, qua pectoris ossi alligatur, crassior cæteris, rotundiorque est: huic succedens longè gracilior. Quod reliquum est rorum, rotundum, inæquabileque est, quoad cum scapularum osse B committitur, ibique quasi latiusculum est. Mediæ iuguli rotius partes exteriùs gibbæ sunt, præsertim, quæ ad scapulas tendunt.

Περὶ κλειδῶν.
κεφ. ιε΄.

A Τὸ δὲ στέρνου ταῖς ἄνω πέρασι τῶν a κλειδῶν] ἑκατέρα διαρθροῦται, συριγγώδης τε οὖσα καὶ ἀνώμαλος, τό, τε σχῆμα, καὶ τὸ πάχος. τὸ κάτω μὲν γὰρ αὐτῶν, ὃ καὶ διαρθροῦται πρὸς τὸ στέρνον, παχύτερόν τε τῶν ἄλλων ἐστὶ, καὶ στρογγυλώτερον· b ὅσον δὲ ἑξῆς τούτῳ, πολὺ μὲν ἰσχνότερον, ἔστι δὲ στρογγύλον· ἀνώμαλον δὲ τὸ ἐπὶ τούτῳ σύμπαν, ἄχρι τῆς πρὸς τὴν ὠμοπλάτην συντάξεως, ἔνθα καὶ πλατύνεται πως ἠρέμα.] συμπάσης δὲ αὐτῆς τὰ μέσα μέρη, κυρτὰ πρὸς τὸ ἐκτός ἐστι, καὶ μᾶλλον ἐν αὐτοῖς, ὅσα πρὸς τὴν ὠμοπλάτην ῥέπει.

a. Iam innui tacitè, quid velim, *Claniculas* scil. *b.* Obscurior heic est Noster. Sylvius & Costæus ita ferè, *Quæ huic succedit, longè quidem gracilior est, adhuc tamen rotunda. Quod reliquum est, totum inæquale est, vsque dum cum omoplatâ committatur, vbi etiam quodammodo leniter dilatatur.*

De humero.
CAP. XVI.

C Maximum omnium os humeri (femore excepto) est, idque vtrinque suprà, infraque alligatum est. Summa eius pars grandiusculum habet caput, parvæ quidem ceruici coagmentatum, adnatumque. In eo, iuxta anteriorem partem, sinus quidam est, cuidam quasi patulæ scissuræ simile, qui totum ipsum caput in duo quasi tubercula bifariam diuidit. Pars autem inferior in tubercula desinit inæqualia, quorum ei, quod extrinsecùs situm est, radii caput annectitur: cum eo verò, quod est D interiore in parte, nullum os prorsus committitur. Eamque ob causam etsi paulò est grandius, longè maius apparet, quàm os exterius. In imâ humeri parte sinus persimilis est concauis trochlearum orbitis. Cubitus hunc circum mouetur. Vbi autem sinus hic desinit, in extremis vtrinque lateribus duo prætereà sunt sinus, quorum anterior posteriore est minor. E Ii cubiti coronas, hoc est, acuros processus excipiunt: horumque anteriorem, cum cubitus omninò flectitur, anterior sinus: cum

Περὶ βραχίονος.
κεφ. ιϛ΄.

C Τὸ a τοῦ βραχίονος] ὀστοῦν, ἁπάντων ὀστῶν μέγιστον ὑπάρχον, b πλὴν τοῦ μηροῦ] διαρθροῦται κατ' ἄμφω τὰ πέρατα, ἄνω καὶ κάτω. κατὰ μὲν δὴ τὸν ὦμον, c ἐπίφυσιν ἔχει κεφαλῆς εὐμεγέθους] ἐπ' αὐχένι σμικρῷ. καὶ τις ἐν αὐτῷ κοιλότης ἐστὶν, ὥσπερ τομὴ πλατεῖα, κατὰ τὰ πρόσω μέρη, διαιροῦσα τὴν ὅλην κεφαλὴν εἰς δύο μοίρας, ὁμοίας κονδύλοις. τὸ κάτωθεν δὲ πέρας εἰς κονδύλους ἀνίσους τελευτᾷ. καὶ πρὸς μὲν τὸν D ἔξωθεν αὐτῶν ἡ τῆς κερκίδος κεφαλὴ διαρθροῦται· πρὸς δὲ τὸν ἔνδον, οὐδὲν ὅλως ὀστοῦν συντέτακται. καὶ διὰ τοῦτο πολὺ d μείζων] ὁ ἐντὸς φαίνεται τοῦ ἔξω, καίτοι βραχὺ μείζων ὑπάρχων. κοιλότης δὲ ἐν τῷ κάτω πέρατι τοῦ βραχίονός ἐστι, e ταῖς κατὰ τὰς τροχηλίας ἐοικυῖα,] περὶ ἣν ὁ πῆχυς κινεῖται. ἔνθα ἡ κοιλότης αὕτη τελευτᾷ κατ' ἄμφω τὰ μέρη, E κοιλότης ἐστὶν ἑτέρα καθ' ἕτερον πέρας, ἡ πρόσω τῆς ὄπισθεν ἐλάττων. ὑποδέχονται δὲ αὗται τὰς κορώνας τοῦ πήχεως, f ἐν μὲν ταῖς ἐσχάταις κάμψεσιν,] ἡ πρόσω τὴν πρόσω· κατὰ δὲ

τὰς

ταῖς ἐκτάσεσι, τῇ δὲ ὀπίσω τὸ ὄπισθεν. τὰ δ' ἄλλα μέρη περιφερής ἐστιν ὁ βραχίων, οὐ μὴν εὐθὺς, οὐδὲ ὅμοιος πάντῃ. κυρτὸς μὲν γὰρ εἴς τε τὸ πρόσω καὶ τὸ ἔξω· σιμὸς δὲ ὄπισθέν τε καὶ ἔνδον ἐστί.

A tenditur, posterior posteriorem recipit. Cæterę humeri partes rotundæ, nec rectæ, nec similes ex toto. Gibbæ enim interiore atque exteriore in parte: in posteriore atque interiore simæ sunt.

a. Malim heic cum Syluio, *Brachii*, in speciali significatione. b. Quia falsum hoc est, Ingrass. tria meditatur pro Gal. 1. Expungit ista prorsus. Nam nec Oribasius habet, inquit Riolanus. 2. Substituit τοῦ μηροῦ τῶν εἰρημένων. 3. Legit, πάλιν τοῦ σκέλους. Atque hoc posterius Sylujus etiam cogitauit. c. Probo versionem eiusdem Ingrassiæ, *Appendicem habet admodum magni capitis*. Nam τὸ εὐμέγεθες non est vel *Grandiusculum* Bal. vel *Prægrande* Syluii. d. Spigelius olim noster & heic, & paulò post, μεῖον legit, vt sensus sit, *Ideo multò minor apparet hic condylus eo, qui est externus, etiamsi paulo minor exsistat*. Tu videris: ego enim heic iudicium suspendo. e. Verte cum Syluio, *Iis, quæ trochleis insunt, similis*. f. Verto, *In extremis flexionibus*. Illud enim *Omnino* non satis clarum est. g. Malim addere, quàm subintelligere, ἐσχάταις.

Περὶ πήχεως καὶ κερκίδος.
κεφ. ιζ.

Πῆχυς καλεῖται μὲν, καὶ ὅλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ· καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἕτερον ὀστοῦν τῶν ἐν αὐτῷ, τὸ μεῖζον, ὅπερ ὑποτέτακται θατέρῳ, τῇ κερκίδι προσαγορευομένῃ. αὕτη μὲν οὖν, κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς τὸ ἄνω, περιλαμβάνει τὸν ἔξω τοῦ βραχίονος κόνδυλον ἐπιπολαίῳ κοιλότητι. καὶ ἔστι τῆς διαρθρώσεως ταύτης ἔργον, ἐπί τε πρηνές τε καὶ ὕπτιον a ὅλην] τὴν χεῖρα περιάγειν. ὁ δὲ πῆχυς δύο ἀποφύσεις ἔχει δυοῖν κορωνῶν, ἐλάττονος μὲν τοῦ προσθίου, μείζονος δὲ θατέρου. Τὴν κοιλότητα δ' αὗται περιλαμβάνουσι τοῦ πήχεως τὴν σιγματοειδῆ, καθ' ἧς ἐπιβέβηκεν ἡ τροχιλώδης περιφέρεια τοῦ βραχίονος, ἡ μεταξὺ τῶν κονδύλων αὐτοῦ. Καὶ ἔστι ταύτης τῆς διαρθρώσεως ἔργον, ἐκτείνειν τε καὶ κάμπτειν b ὅλην] τὴν χεῖρα. συνδεῖται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν περάτων ὁ πῆχυς τῇ κερκίδι συνδέσμοις ἰσχυροῖς ἴσως. τοῖς μέσοις δὲ c πάντῃ] ἀπ' ἀλλήλων διεστήκασιν. ἔχει δὲ ἐπίφυσιν ἑκάτερον αὐτῶν κατὰ τὰ πρὸς τῷ καρπῷ μέρη, d κυρτὴν μὲν ἔξωθεν, ἔσωθεν δὲ κοίλην· πῆχυς μὲν κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον· κερκὶς δὲ κατὰ τὸν μέγιστον. ἐμβαίνει δὲ τῇ κοιλότητι ταύτῃ,] καὶ διαρθροῦται πρὸς αὐτὴν ὁ καρπός. ἐκ περιττοῦ δὲ τῷ πήχει ὑπάρχει καὶ ἡ καλουμένη στυλοειδὴς ἀπόφυ-

De cubito & radio.
Cap. XVII.

B Pars omnis, quæ inter humerum & carpon (quod brachiale vocant) sita est, eiusdémque etiam partis os grandius, cubitus appellatur. Is alteri subest ossi, quod Radium nominant, huiusque pars extrema superior, leniter caua, exterius humeri tuberculum recipit, eique alligatur. Cuius quidem connexionis id munus est, totam videlicet manum, modò in pronum, modò in supinum adducere. C Cubitus duo acutos habet processus, quos Coronas vocant, quorum interior quidem minor est: alter verò grandior, ab iisque cubiti ipsius sinus, sigma literæ similis comprehenditur. In hunc sinum humeri orbita, quæ trochleæ similis, inter duo eius tubercula sita est, inseritur. Huius autem nexûs tendendi, curuandique totam manum officium est. D Radius suprà infraque validis ligamentis cubito illigatur: media inter se omninò dehiscunt. Vterque adnatam appendicem iuxtà brachialis partes habet, sed ex interiore parte concauam, extrinsecus gibbam. In sinũ eiusmodi sese brachiale insinuat, annectiturque. Cubitus minimo digito, pollici radius respondet. Inest autem cubito ex abundantiâ quadã processus, quẽ à columnæ similitudine stylo-de appellant,

lant, isque brachiali etiam nectitur. Ad A hunc quidem nexum pertinet brachiale in obliquum ducere: ad alrerum verò in rectum, cuius operâ summam manum extendimus, inflectimusque.

οις, διαρθρουμένη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν καρπόν. ἀλλὰ ταύτης μὲν ἔργον ἡ εἰς τὰ πλάγια περιφορὰ τοῦ καρποῦ· τῆς δὲ ἑτέρας e αἱ] καὶ εὐθύ, καθ' f ἃς] ἐκτείνομέν τε καὶ κάμπτομεν τὴν ἄκραν χεῖρα.

a. ἄκραν leg. esse persuadeant vltima cap. verba. b. Heic idem dicendum est. c. Retinent Intt. Ego ex Oribasio πᾶν vellem, si vellent seq. V t sit, *Totum, quod interiacet.* d. Riccus hæc ita, *sed intrinsecus gibbam: interinsecus verò cauam. Cubitus quidem iuxtà minimum digitum: radius verò iuxtà maximum. In sinum eiusmodi.* e. Scribo ἡ, cum Bal. & Syluio. f. Scribo cum iisdem ἣν. Opponit quidem se vtrobique Ingrassias: verùm, quia motus rectus non nisi vnus est, quid lucratur?

De brachiali. Cap. XVIII.

PRima pars palmæ (Græci carpon, nos Brachiale appellamus) ex ossi- B bus octo, duplici quidem ordine, distinctis constructa est. Dura omnia & paruula, nec medullosa, multiplicisque figuræ sunt. Nam partim gibba, partim sima, partim recta, partim orbiculata cernuntur. Cuncta neruis, cartilaginosisq; nexibus inter se per synarthrosin constricta (vt nonnulli arbitrantur) connata sunt, exteriore quidem in superficie leniter gibba, sinuata intrinsecus. Pars brachialis superior ex tribus ossibus constat, quæ in rotundam quasi C figuram structa cum cubito, radioque, & styloeade processu annectuntur. Hoc tamen excepto, quod brachialis os, quod minimum digitum spectat, exiguo, lenique sinu styloeade cubiti processum recipit. Ex his autem medium ibi potissimum sedem habet, vbi cubitus, radiusque inter se copulantur. Tertium, quod bipartitum est, à radio comprehenditur. Pars brachialis inferior, D quatuor ipsius ossib. meta carpio (quod quasi post brachiale dixeris) colligatur. Quintum verò iis brachialis partibus insidet, quæ iuxta processum cubiti styloeade potissimùm sitæ sunt.

Περὶ a καρποῦ] κεφ. ιη'.

ΟΚτὼ συντίθησιν ὀστᾶ τὸν καρπόν, ἐπὶ δύο στίχους συγκείμενα, σκληρὰ πάντα, καὶ σμικρά, καὶ ἀμύελα, καὶ πολυειδῆ τὸ σχῆμα. τῇ μὲν γάρ ἐστι κυρτά· τῇ δὲ σιμά. καί, τῇ μὲν εὐθέα· τῇ δὲ περιφερῆ. συνδέεται δὲ πάντα b δεσμοῖς νευροχονδρώδεσι,] συνηρθρωμένα πρὸς ἄλληλα, καὶ οὐχ (ὥς τινες οἴονται) συμπεφυκότα. κυρτὰ μὲν ἠρέμα τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν ὄντα· κοῖλα δὲ τὴν ἔνδον. ἡ μὲν οὖν ἄνωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, ἐκ τριῶν ὀστῶν οὖσα, περιφερὴς πως γινομένη, διαρθροῦται πρὸς πῆχύν τε καὶ κερκίδα, καὶ τὴν στυλοειδῆ ἀπόφυσιν, πλὴν ὅτι γληνοειδεῖ κοιλότητι βραχείᾳ τὴν στυλοειδῆ τοῦ πήχεως ἀπόφυσιν περιλαμβάνει τοῦ καρποῦ τὸ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον ὀστοῦν. τὸ δὲ μέσον ἐν αὐτοῖς ἐκεῖνο μάλιστα κατείληφε τὴν χώραν, ἵνα συμβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὅ τε πῆχυς, καὶ ἡ κερκίς. Τὸ δὲ τρίτον ὑπὸ τῆς κερκίδος περιλαμβάνεται), c διφυὲς] ὑπάρχον· ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, τοῖς τέσσαρσι μὲν ἑαυτῆς ὀστοῖς συνήρθρωται τῷ μετακαρπίῳ· τὸ πέμπτον δὲ d ἐποχούμενον ἔχει] τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις τοῦ καρποῦ, καθ' ἃ μάλιστά ἐστιν ἡ στυλοειδὴς τοῦ πήχεως ἀπόφυσις.

a. Malo Græcum, quàm Latinum, vt hactenus de aliis quoque statui. Ita carebo etiam nugamentis illis, quæ cumulat Int. b. Vide, quam se torqueat idem! Sed nec Sylu. satisfacit, *Ligamentis neruis & cartilagine.* Scitè autē Ingrassias, licet finxerit nouum nomen, *Ligamentis neruo cartilagineis.* c. *Bifidum* vertam. *Bipartitum* Nostri & Ingrassiæ non satisfacit. Multò minus Syluii *Duplicis naturæ* d. *Insidet*, vertunt omnes. Vide autem Ingrassiam.

Περὶ a μετακαρπίου] καὶ δακτύλων. A
κεφ. ιθ'.

ΤΟ μεταξὺ καρποῦ τε καὶ δακτύλων b μετακάρπιον] ὀνομάζεται), συναρθρούμενον μὲν πρὸς τὸν καρπόν· διαρθρούμενον δὲ πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας (οὕτω γὰρ καλεῖται τὰ τῶν δακτύλων ὀστᾶ· ἔνιοι δὲ σκυταλίδας ὀνομάζουσιν αὐτά) B μόνου τοῦ μεγάλου δακτύλου τῆς πρώτης φάλαγγος αὐτῷ τῷ c μετακαρπίῳ] διηρθρωμένης ἐκ πλαγίων. ὥσθ' ἕκαστον τῶν δακτύλων ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι, τῆς προτέρας ἀεὶ φάλαγγος ἐπιβαινούσης τῇ κοιλότητι, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑπομένης τεταγμένῃ. εὔλογον γὰρ καὶ τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι λέγειν, καὶ μὴ προσνέμειν τῷ C μετακαρπίῳ τὴν πρώτην αὐτοῦ φάλαγγα, καί γ' ἄμφω γε τὰ μέρη διηρθρωμένην, ὃ τοῖς μὲν πρώτοις τῶν δακτύλων συμβέβηκεν, οὐ μὴν τοῖς τοῦ μετακαρπίου. ὅθεν καὶ τέτταρα μὲν εὐλόγως μόνον ἄν τις φήσειε τὰ τοῦ μετακαρπίου· πέντε καὶ δέκα δὲ τῶν πέντε δακτύλων. ὅσοι δὲ τὸ τρίτον ὀστοῦν τοῦ μεγάλου δακτύλου τῷ μετακαρπίῳ προσνέμουσι, D τεσσαρακαίδεκα μὲν εἶναι φασὶ τὰ τῶν δακτύλων· πέντε δὲ τὰ τοῦ μετακαρπίου.

De postbrachiali ac digitis.
CAP. XIX.

INter brachiale & digitos, ossa, quæ ad eos tendunt, & palmam explent, postbrachiale appellant, idq; brachiali per synarthrosin, at priori digitorum phalangi scytalidive (sic enim variè à nonnullis digitorum ossa nominantur) per diarthrosin alligatur. Pollicis tantummodò prius internodium ex transuerso ipsi postbrachiali annexum est. Quare singuli ex ternis ossibus constant, priori semper internodio in subsequentis sinum subeunte. Iureque dicendum est, pollicem ipsum ex triplici osse constructum esse, primumque eius internodium cum postbrachiali minimè cōnumerandum, cum ab vtraque parte per diarthrosin connectatur, quod primis digitorum, non postbrachialis ossibus accidit. Quò fit vt rectè dixerit quispiam, ex quatuor duntaxat postbrachiale: ipsos autem digitos ex quindecim ossibus constitutos esse. Qui verò os pollicis tertium postbrachiali adscribunt, ipsum quidem ex quinque, digitos verò ex quatuordecim ossibus constare affirmant.

a. Malo heic quoque Græcum. b. Vide, quæ scitamenta apponat heic Noster / c. τῷ καρπῷ rescribit Syluius ex Oribasio, & acceptârunt iam Reu.

Περὶ τῶν τῷ ἱερῷ ὀστῷ συντεταγμένων ὀστῶν. κεφ. κ'.

ΤΑῖς ἀπὸ τῶν πλαγίων ἀποφύσεσι, τῆς ὀρθαῖς τε καὶ μεγάλαις τοῦ πλατέος ὀ- E στοῦ, συντέτακταί τινα δύο, a μηδὲν ἐφ' ὅλων ἑαυτῶν ὄνομα κείμενον ἔχοντα.] τὰ μὲν γὰρ ἄνωθεν αὐτῶν μέρη τὰ πλατέα, b λαγόνων] ὀστᾶ καλεῖται· τὰ δὲ c μετὰ τὴν ἐπίβασιν,] ἔξωθεν τε καὶ κάτωθεν, ἰσχίων ὀστᾶ· τὰ δ' εἰς τὰ πρόσω μέρη ἐντεῦθεν ἀνατεινόμενα, λεπτὰ καὶ διατετρημένα, καὶ συμφυόμενα κατὰ τὸ πέρας ἀλλήλοις, ἥβης ὀστᾶ. κοτύλη δὲ F ἐστὶν ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἰσχίων d εὐμεγέθης,] ἰσχυροτάτῳ συνδέσμῳ συμπεφυκυῖα τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ.

De ossibus, quæ cum osse Sacro committuntur. CAP. XX.

REctis ab vtroque latere, magnisque lati ossis processibus duo quædam ossa apposita, adstructaque sunt, quibus totis nullum nomen inditum est. Nam laræ ipsorum superiores partes, Ilium ossa: exteriores, post femoris ingressum, inferioresque, Coxendicum: quæ inde in anteriori protensæ, tenuesque, & foratæ, atque inter se in extremo connatæ sunt, Pectinis ossa appellantur. Vtrique coxendici prægrande acetabulum inest, cum femoris capite nexu validissimo copulatum, connatumque.

a. Propter hæc verba, Oribasius inscribit cap. hoc περὶ ἀνωνύμων ὀστῶν. Cæterùm ita statuo de illis, ἐφ᾽ ἑλων ἑαυτῶν, adulterina esse. De priori consensum habeo Ingrassiæ: de posteriori, Bal. & Syluii. *b.* Verti quidem Latinè patiar hæc vocabula, λαγόνων, ἰσχίου, καὶ ἥβης: sed ne confusio oriatur. *c.* Lego cum Ingrassia, μετὰ τὴν τοῦ μηροῦ ἐ. *d.* De hoc verbo iam dixi sententiam.

De femore.
Cap. XXI.

A OS femoris magnitudine cunctis animantis ossibus præstat. Id suprà coxendici, infrà tibiæ alligatur. Superiori in parte rotundissimum caput habet, prolixæ quidem ceruici, ad interiora inclinatæ adnatum. Infrà leniter patescens, in duo tubercula desinit, adeò quidem grandia, vt capita possint appellari: eaque tibiæ annectuntur, non B modò membranosis ligamentis, quibus tota dearticulatio circundatur, sed tribus quoque aliis validis, rotundisque, quorum vnum ab exteriore totius connexionis parte: ab inferiore alterum, à medio posterioris interiorisque tertium porrigitur. Totius autem femoris forma anteriore in parte, exteriorèq; gibba, in posteriore, interioreque sima est. Subhuius ceruice duo exigui sunt pro- C cessus (Trochanteras vocant) quorum exteriorem, qui longè maior est, Gluton, (hoc est, natem) appellant.

Περὶ μηροῦ.
κεφ. κα'.

A ΤΟ κατὰ τὸν μηρὸν ὀστοῦν, μέγιστον μὲν ἁπάντων ἐστὶ τῶν κατὰ τὸ ζῶον. διαρθροῦται δὲ, ἄνω μὲν πρὸς ἰσχίον· κάτω δὲ πρὸς κνήμην. καὶ ἄνω μὲν ἐπίφυσιν ἔχει κεφαλῆς ἀκριβῶς περιφεροῦς, ἐπ᾽ αὐχένι a προμήκει,] πρὸς τὰ ἐντὸς μέρη ῥέποντι· κάτω δὲ εἰς δύο κονδύλους τελευτᾷ, πλατυνόμενος ἠρέμα. καλεῖν δ᾽ ἔξεστι τοὺς οὕτω μεγάλους B κονδύλους, κεφαλάς. καὶ μὲν δὴ καὶ συνδεῖται πρὸς τὴν κνήμην, οὐ διὰ ὑμενωδῶν μόνον συνδέσμων, τῶν ἐν κύκλῳ πᾶσαν διάρθρωσιν περιειληφότων· ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἄλλων τριῶν εὐρώστων τε, ἅμα καὶ στρογγύλων. ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν ἔξωθεν μερῶν ὅλης τῆς διαρθρώσεως παρατεταμένου· τοῦ δευτέρου δ᾽ ἐκ τῶν ἴσω· τρί- C του δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ὀπίσω τε, καὶ τῆς ἔσω χώρας. ἔστι δὲ ὅλος ὁ μηρὸς τῷ σχήματι, κυρτὸς μὲν ἐν τῷ πρόσω καὶ ἔξω· σιμὸς δὲ ἐν τῷ ὀπίσω καὶ ἔνδον. ἀποφύσεις δ᾽ ἔχει δύο b μικρὰς] ὑποκάτω τοῦ αὐχένος, ἃς τροχαντῆρας ὀνομάζουσι. πολλῷ δὲ μείζονα τὴν ἔξωθεν, ἣ γλουτὸς ὀνομάζεται.

a. *Oblongæ*, vt iam anteà indicaui. *b.* Hoc quia contra sensum omnem est, Eustachius, quo loco dixi, μικρὸν legit. Vt sit, *Parum infrà ceruicem*. Ingeniosè!

De tibiâ & fibula.
Cap. XXII.

D TOta pars cruris, quæ inter genu, talumque posita est, eiusdemque partis os grandius, Tibia appellatur. Hæc interiore in parte sita est, eique soli femur ipsum annectitur. Os enim, quod extrinsecùs locatum est, *Sura* nominatum, crassitudine tibiæ admo- E dùm cedit: nec adeò protenditur, vt genu ipsum contingat. Per synarthrosin autem suprà, infràque

Περὶ κνήμης, καὶ περόνης.
κεφ. κβ'.

D ΗΚνήμη καλεῖται μὲν οὕτω καὶ ὅλον τοῦ σκέλους τὸ μέρος; ὅσον ἐστὶ μεταξὺ τοῦ γόνατος καὶ ἀστραγάλου· καλεῖται δὲ καὶ τὸ μεῖζον ὀστοῦν ἐν αὐτῷ. τέτακται δὲ ἴσωθεν τούτο, καὶ πρὸς μόνον αὐτὸ διαρθροῦται ὁ μηρός. τὸ γὰρ ἔξωθεν ὀστοῦν, ἡ περόνη καλουμένη, καὶ τῷ E πάχει μὲν ἀπολείπεται τῆς κνήμης συχνῷ a καὶ] τῷ μήκει δὲ οὐκ ἐξικνεῖται b τῷ γόνυϊ.] συναρθροῦται δὲ τῇ κνήμῃ κατ᾽ ἄμφω

τὰ

τὰ πέρατα. τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ πάντη ἀφεστήκασιν ἀλλήλων. A ἀλλ' ἥγε κνήμη, c καθ' ἃ] τῷ μηρῷ συντέτακται, μεγάλην ἐπίφυσιν ἔχουσα, κατὰ τὸ πέρας ἐπιδέχεται τὸν μηρὸν, ἐπιβαίνοντα δύο ἑαυτῆς κοιλότησιν. ἐν μέσῳ δὲ τῶν κοιλοτήτων ἐξοχή τις νευροχονδρώδης εἰς τὸ μεταξὺ τῶν κονδύλων ἐμβαίνει, καθάπερ εἰς τομήν τινα βαθεῖαν. ὅσον δὲ ἄσαρκόν τε καὶ λεπτὸν ἐν τοῖς προσθίοις τῆς κνήμης ἐστὶν, d ἀντικνήμιον] ὀνομάζεται. B τὰ δὲ ἑκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τά τε κατὰ κνήμης καὶ περόνης, σφυρά. τὰ δὲ κυρτὰ, πάλιν ἐνταῦθα καὶ παντελῶς ἄσαρκα, καὶ τῶν ἄλλων ἐκκείμενα, καλοῦσιν ἀστραγάλους οἱ πολλοὶ, e τοῦ παντὸς ἁμαρτάνοντες.] ὁ γὰρ ἀστράγαλος ὑπὸ τούτων ἑκατέρωθεν περιλαμβάνεται, σκεπόμενος πανταχόθεν, ὥστε οὐκ ἂν f ἅψαι] αὐτοῦ. πέρατα δέ ἐστι ταῦτα τῶν τῆς κνήμης τε καὶ περόνης ἀποφύσεων, C κυρτὰ μὲν ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ φαίνεται· κοῖλα δὲ ἔνδον.

tibiæ alligatur. Media inter se penitus dehiſcunt. Tibia, quâ femori copulatur, magnâ quidem adnatâ, coagmentatâque appendice duplicem in ſe ſinum habente, capita femoris ſeſe inſinuantia recipit. Inter eos tibiæ ſinus eminentia quædam ſurgit neruea, cartilaginoſaq; quæ inter femoris ruberculа ueluti in imam quandam ſciſſuram inſeritur. Quicquid verò anteriore in parte tibiæ tenue & carnis eſt expers, *Ocrea* dicitur. Imæ ab vtroque latere tibiæ, ſuræque partes *Malleoli* nuncupantur, iique gibbi rurſus & omninò carne carentes extra alia prominent. Hos ipſos permulti *Talos* vocant, Sed errant penitùs. Nam ſub his vtrinque talus continetur, ac vndequaque contegitur, vt ne eum tangere quidem poſſis. Malleoli extremæ tibiæ, ſuræque proceſſuum partes ſunt, gibbæ quidem ex parte, vti patet, intrinſecus cauæ.

a. Miror, tàm conſtanter retineri hanc voculam? Faceſſat. *b.* τὸ γόνυ meritò recipitur. *c.* καθὰ aliàs frequens eſt. *d.* Rectè dici Latinis *Ocream* nondum credo Gazæ. *e.* Intt. non aſſequuntur vim prouerbialis locutionis. *Toto cælo aberrantes*, interpretari debet. *f.* ἅψασθαι, vult lex Grammatica.

Περὶ ἐπιγονατίδος.
κεφ. κγ'.

D

Κατὰ τὴν τοῦ μηροῦ καὶ κνήμης διάρθρωσιν, a ἔξωθεν] ὀστοῦν χονδρῶδες ἐπίκειται, περιφερὲς τῷ σχήματι, τὰ κυρτὰ μὲν, καὶ οἷον κονδυλώδη τῶν ὑποκειμένων ὀστῶν περιλαμβάνον ἐπιτηδείοις κοιλότησι· ἐξοχῇ δέ τινι βραχείᾳ τὴν μεταξὺ μηροῦ τε καὶ κνήμης εὐρυχωρίαν καταλαμβάνον. ὀνομάζουσι δὲ τὸ ὀστοῦν τοῦτο, τινὲς μὲν ἐπιγονατίδα E τινὲς δὲ μύλην.

De patellâ.
Cap. XXIII.

QVà femur tibiæ annectitur, os extrinſecus cartilaginoſum, rotundumque incumbit, quod gibba & veluti tubercula ſubiectorum oſſium aptis ſinibus comprehendit, breuique quâdam eminentiâ, quod inter femur, tibiamque ſpatium patet, complectitur. Id ipſum os *Patella* à nonnullis, *Mola* ab aliis appellatur.

a. Quò pertinet? Ad τὸ χονδρῶδες, an ad τὸ ἐπίκειται? Illuc referunt Balam. & Syluius: huc Ingraſſias. Hac occaſione liberat ille Gal. ab accuſationibus quibuſdã. Idem dubitat, An non ἔμπροσθεν potiùs legi debeat? Nam 3. Vs. part. 15. collocat in anterioribus. Vide Riolanum quoque.

Περὶ τῶν κατὰ πόδα ὀστῶν.
κεφ. κδ'.

F

Ὑπὸ τῶν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἰρημένων ἀποφύσεων, ἐπὶ τοῖς κάτω πέρασι κνή-

De pedis oſſibus.
Cap. XXIV.

TAlus ab imis tibiæ, ſuræq; proceſſibus paulò antè dictis cõprehẽditur.

Eius pars, quam *πετράωρον* vocant, sursum A vergit. Ex aliis eius partibus, posteriores læuigaræ omnes, modiceque orbiculares sunt, & ad superiora potius spectant. Anteriores rotundo quidem capite, oblongæ ceruici adnato, cum eo osse connectuntur, quod ad cymbæ similitudinem Scaphoœdes nuncupatur. Ab vtroque latere, dextro videlicet ac sinistro, in duo extantia supercilia desinens, B sub tibiæ, suræque cauis excipitur. Ipsius quoque pars interna læuorem ferè habet. Huic subest os pedis maximum, quod *Calcem* vocant, idque ipsum & rotundas partes ex talo recipit, & geminos, quos habet, excessus inaptos eius sinus inserit. Pars verò eius, quâ ingredimur, leniter rotunda & latiuscula est. Posterior quoque rotunda est, eaque tibiæ rectitudinem admodum excedit. C Ex partibus eius anterioribus, quæ è regione magni digiti sita est, ipsius tali capiti subiacet, nec cum altero osse copulatur: at eius extremitas, quæ minimo digito respondet, cum eo osse, quod à tesseræ similitudine Cyboœdes vocant, per synarthrosin nectitur. Cyboœdes autem à parte exteriore iuxta scaphoœdes positum est: verùm hoc, qua cum talo iungitur sinuatum: cyboœdes gibbum est. D Tria deinceps ossa paruula inferiora scaphoœdis parti per synarrhrosin copulantur, cum quibus etiam exteriore ex parte cyboœdes pariter porrigitur. Post autem quatuor hæc ossa prima pars pedis, quam *Tarson* vocant, finitur.

A μης τε καὶ περόνης, ὁ ἀστράγαλος περιλαμβάνεται), a τὸ πετράωρον] αὐτοῦ καλούμενον ἄνω νενευκὸς ἔχων. Τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ μερῶν, τὰ μὲν ὀπίσω λεῖα πάντα καὶ μετρίως ἐστὶ περιφερῆ, ῥέποντα μᾶλλον ἄνω· τὰ δὲ πρόσω, κεφαλῇ σφαιροειδεῖ ἐπ' αὐχένι προμήκει πεφυκυίᾳ, διαρθροῦται πρὸς τὸ ὀστοῦν, τὸ καλούμενον σκαφοειδές. ἑκατέρωθεν δὲ ἐκ τῶν B δεξιῶν, καὶ τῶν ἀριστερῶν, b εἰς ὀφρυώδεις ἐξοχὰς] τελευτῶν, ταῖς γινομέναις ὑπὸ κνήμης τε καὶ περόνης κοιλότησι περιλαμβάνεται, τὸ ἔνδον ἑαυτοῦ μέρος ἔσωθεν ἔχων. ὑπόκειται δὲ αὐτῷ τὸ μέγιστον ὀστοῦν τῶν ἐν ποδὶ (καλεῖται δὲ πτέρνα) τὰ μὲν περιφερῆ τοῦ ἀστραγάλου περιλαμβάνουσα· δύο δέ τινας C c ἐξοχάς,] εἰς τὰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητας ἐναρμόζουσα. καθ' ἃ δὲ βαινόμεν αὐτῇ, περιφερής ἐστιν ἠρέμα καὶ πλατεῖα. περιφερὴς δὲ κἀν τῷ ὀπίσω, καὶ πολὺ κατὰ τοῦτο τῆς κνήμης ὑπερβαίνει τὴν εὐθύτητα. Τῶν πρόσω δὲ αὐτῆς μερῶν, τὸ μὲν κατ' εὐθὺ τοῦ μεγάλου δακτύλου ὑποβέβληται τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀστραγάλου, καὶ οὐδὲν ἑαυτῷ συντεταγμένον ὀστοῦν ἔχει· d τὸ] δὲ αὖ κατὰ τὸν μικρὸν D δάκτυλον πέρας αὐτῆς, ὅσῳ τινὶ συναρθροῦται τῷ κυβοειδεῖ προσαγορευομένῳ. παρατέτακται)] δὲ ἐκ τῶν f ἐκτὸς] μερῶν τοῦτο τῷ σκαφοειδεῖ. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν κοῖλόν ἐστι, καθ' ἃ διαρθροῦται πρὸς τὸν ἀστράγαλον· τὸ δὲ κυβοειδὲς τοῦτο, κυρτόν. ἐφεξῆς δέ ἐστιν ὀστᾶ τρία μικρά, συναρθρούμενα τῷ κάτω πέρατι τοῦ σκαφοειδοῦς, οἷς καὶ αὐτοῖς ἔξωθεν E συμπαρεκτείνεται τὸ κυβοειδές. καὶ μετὰ ταῦτα τὰ τέτταρα, παύεται μὲν ὁ ταρσὸς τοῦ ποδός.

a. Heic Balamius adscribit: *Ea pars tali prona est, quæque fortassis Quatrio (vt Isidori vtar verbo) appellari potest.* Cui ego suggero: *At Ruffus partem tali superiorem ita vocat, quod planè hic quoque Gal. dicit.* Fortassis hoc quoque addi debet: Facta est vox per crasin, quasi *πετράορον* dicas, *id est. Quadriiuge.* b. Rectè hæc à nostro versa fuisse aio. c. Minùs verò rectè hoc. *Eminentias* enim fortè debebat. d. *ὡς* apud Oribasium est. Pessimè! e. Ferri potest. Tamen Orib. *παρατέτακται* habet f. *ἐντὸς* apud eundem est, fortassis scribæ culpâ.

Περὶ τῶν τοῦ a πε] καὶ τῶν τοῦ ποδὸς δακτύλων ὀστῶν. A

Κεφ. κε'.

b Ἄρχεται τὸ καλούμενον πεδίον, ἐκ πέντε συγκείμενον ὀστῶν, οἷς ἐφεξῆς εἰσὶν οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδός. ἐκ τριῶν δ' ἅπαντες φαλάγγων, ὁμοίως τοῖς κατὰ τὰς χεῖρας, σύγκεινται, πλὴν τοῦ μεγάλου δακτύλου. Μόνος δ' οὗτος ἐν αὐτοῖς ἐκ δυοῖν ὀστοῖν ἐγένετο. συνδέουσι τὰς μὲν τούτων διαρθρώσεις, ὑμενώδεις σύνδεσμοι· τὰς δὲ κατὰ τὸν ἀστράγαλόν τε καὶ πτέρναν, c ἰσχυροί τε πάνυ.] καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν στρογγύλοι τε ἅμα καὶ νευροχονδρώδεις. Ταῦτ' ἀρκεῖν μοι δοκεῖ τοῖς εἰσαγομένοις περὶ ὀστῶν ἐπίστασθαι. καὶ γὰρ ἡ τούτων σύνταξις ὁ σκελετός ἐστιν. εἰ δέ τι καὶ ἄλλο μόριον ὀστοῦν μικρὸν εὑρίσκεται, καθάπερ ἐν καρδίᾳ τε καὶ λάρυγγι, καὶ ῥινί, καὶ ποτὲ τῶν δακτύλων, τὰ σησαμοειδῆ καλούμενα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγειν.

De ossibus plantæ.

CAP. XXV.

Planta inde inchoatur, quæ ex quinque ossibus constructa est. Post hæc deinceps pedis digiti siti sunt, qui externis internodiis omnes ad eorum, quæ in manu sunt, similitudinem constant, pollice tantùm excepto, qui inter alios ex duplici osse constitutus est. Horum dearticulationes membranosis: quæ verò in talo, calceque habentur, validioribus ligamentis, quorum nonnulla rotunda simul & neruea, cartilaginosaque sunt, constringuntur. Sed hæc (vt puto) tyronibus, primaque de ossibus rudimenta addiscentibus sint satis. Horum vtique contextus, compactioque sceletos dicitur. Quod si quod ossiculum alibi, vtpote in corde, in naso, in gutture, itemque in aliquo ex digitis, vt quæ à sesami similitudine Sesamoide vocant, aliudq; eius generis deprehenditur, non est necessarium hoc opere pertractare.

a. *Plantam* verti non finam. b. Tota oratio vsque ad Epilogum planè est continua cum superiori, vt sine vi auelli non possit. Quamobrem Oribasius iungit cum superioribus. c. Non Balam. tantùm, sed & Syluius transiliunt hæc. Verùm, quod Riccu necessaria iudicaret, acceptârunt Reu. nostri.

FINIS l. de Ossib.